

ANALYSE

af økonomien på
beskæftigelsesområdet

August 2018

Indhold

Resumé.....	4
1. Indledning.....	6
1.1 Det skal gøres enklere	6
1.2 Gør det der virker	7
1.3 Flere skal med.....	7
1.4 Byrådets vision på beskæftigelsesområdet.....	8
2. Beskæftigelsessituationen i Randers.....	8
2.2 Udvikling på beskæftigelsesområdet i Randers	8
2.3 Benchmarking med landsplan	12
2.3.1 Detaljeret gennemgang af benchmarking-tabel	15
2.4 Flytteanalyse.....	16
2.5 Opsummering.....	18
3. Ressourceanvendelse på beskæftigelsesområdet	18
3.1 Faldende udgifter til traditionel aktivering	18
3.2 Benchmarking på den samlede udgift til beskæftigelsesindsats	20
3.3 Udgifter fordelt på målgrupper	21
3.4 Opsummering.....	24
4. Udfordringer på beskæftigelsesområdet	25
4.1 Økonomaftalen for 2019	25
4.1.1 Forenkling af den økonomiske styring af beskæftigelsesindsatsen	25
4.1.2 Midtvejsregulering fra 2018 har indflydelse i 2019	26
4.1.3 Forenkling af beskæftigelsesindsatsen -administrative lettelser.....	27
4.1.4 Moderniserings- og effektiviseringsprogrammet (MEP).....	27
4.2 Udgiftspres lægeerklæringer.....	27
4.3 Forberedende Grunduddannelse (FGU).....	30
4.4 Opsummering.....	31
5. Konklusion	32
Bilag A. Økonomiske styringsmekanismer på beskæftigelsesområdet.....	34
A.1 Statslig styring	34

A.1.1 Service og indkomstoverførsler	34
A.1.2 Konto 5 og konto 6.....	36
A.1.3 Overblik over styringsdimensioner	36
A.2 Styring i Randers Kommune.....	37
A.2.1 Styringsregler for overførsler, tillægsbevillinger og budgettering.....	37
A.3 Refusion	38
A.3.1 Refusion på aktiveringsudgifter	38
A.3.2 Refusion på ydelser - trapperefusion.....	39
A.4 Sammenhæng mellem forsørgelsesydelse og indsats – investeringsmodeller.....	40
A.5 Sammenhæng mellem kommunens udgiftsside og indtægtsside	41
A.5.1 Budgetgaranti.....	41
A.5.2 Skat, tilskud og udligning	41
A.5.3 Nettokonsekvens af reduktion i antal på overførsel.....	42
Bilag B. Flytteanalyse tabel.....	43
Bilag C. Oversigt sparekatalog på indsatsmidler	445

Resumé

Forvaltningen har i foråret og sommeren 2018 udarbejdet en analyse af økonomien på beskæftigelsesområdet. Formålet har været at få beskrevet beskæftigelsessituationen og de økonomiske vilkår for beskæftigelsesindsatsen i Randers Kommune.

De senere års reformer på beskæftigelsesområdet har medført store ændringer i Randers Kommunes tilbudsvifte til de berørte borgere. Refusionsreformen fra 2016 har øget den direkte andel af forsørgelsesudgifterne som kommunen skal afholde og den kommunale udgift stiger jo længere tid en borger har været på offentlig forsørgelse. Kommunen skal derfor gøre det der virker – ellers bliver det dyrt i forsørgelsesudgifter. Desuden har reformen af førtidspension og fleksjob, samt sygedagpengereformen sat fokus på at få målgrupper med lav arbejdsevne knyttet til arbejdsmarkedet. Det igangværende lovarbejde vedrørende ”Forenkling af den økonomiske styring af beskæftigelsesindsatsen” og de vedtagne besparelser herved, medfører endnu engang behov for at tilpasse tilbudsviften på beskæftigelsesområdet.

Analysen viser, at Randers har relativt mange borgere på offentlig forsørgelse og er i den mest udfordrede fjerdedel af landets kommuner. Tager man højde for rammevilkårene for beskæftigelsesindsatsen, ligger Randers Kommune dog som man kunne forvente.

Målgruppesammensætningen på beskæftigelsesområdet har ændret sig. Højkonjunkturen har skabt et fald i de konjunkturfølsomme målgrupper som forsikrede ledige og jobparate kontanthjælpsmodtagere, mens antallet af borgere i målgrupperne langt fra arbejdsmarkedet er uændret eller stigende.

Samtidig viser analysen, at Randers har relativt lave udgifter til beskæftigelsesindsats som blandt andet skyldes, at kommunen er langt i omlægning fra traditionel beskæftigelsesindsats til virksomhedsrettet indsats. Ser man på udgiftsfordeling på målgrupper, anvendes flest indsatsmidler på ungemålgruppen, hvilket skal ses i lyset af strategien ”Randers uddanner alle unge”.

For at optimere beskæftigelsesindsatsen yderligere kunne der frem mod budgetlægningen for 2020-2023 ses nærmere på tilbudsviften hos de kommuner, der klarer sig bedre på beskæftigelsesområdet end man kunne forvente ud fra deres socioøkonomiske forudsætninger. Disse kommuner kan det kommende benchmarking-system fra beskæftigelsesministeriet formentligt hjælpe med at identificere.

Analysen beskriver desuden de økonomiske udfordringer Randers Kommune står overfor på beskæftigelsesområdet.

Tabel 5.1 Oversigt over kommende og nuværende økonomiske udfordringer:

Udfordringer (mio. kr.)	2019	2020-22
Regeringsudspil	15,0	17,5
- afskaffelse af driftsloft på driftsudgifter og heraf forudsat adfærdændring ift. indsats (del af erhvervs- og vækstpakken)		

Regeringsudspil - Administrative forenklinger (Usikkert) (andel af MEP)	9,1	9,1
Lægeerklæringer	5	5
Ialt	29,1	31,6

På indkomstoverførsler er udfordringen 64 mio. kr. som følge af økonomiaftalen mellem KL og regeringen. Heraf skal beskæftigelsesområdet finde de 15 mio. kr. forudsat ved adfærdsændringer som følge af afskaffelse af driftslofter. Resten er indarbejdet i basisbudgettet for 2019-2022.

I en situation, hvor de senere års reformer har øget antallet af borgere langt fra arbejdsmarkedet med krav på indsats, reduceres der altså i indsatsmidlerne. Dette kræver enten at der tilføres midler fra andre områder i kommunen eller der skæres på indsatsen overfor de ledige.

Der er udarbejdet forslag til budgetreduktion på indsatsmidlerne for at opnå det statslige sparekrav. Dette vil medføre en mere virksomhedsrettet tilgang både på ungeområdet og blandt de målgrupper der befinder sig langt fra arbejdsmarkedet, som det statslige sparekrav forudsætter.

På serviceområdet står arbejdsmarkedsområdet samlet set overfor en økonomisk udfordring på 5 mio. kr. til lægeerklæringer, samt en andel af Moderniserings- og effektiviseringsprogrammet (MEP). Jævnfør det fremsendte forslag til basisbudget 2019-2022 foreslår forvaltningen, at de allerede forudsatte besparelser knyttet til MEP afløses af et generelt effektiviseringskrav på 0,5% årligt. Såfremt dette vedtages vil det i stedet indebære et årligt effektiviseringskrav på beskæftigelsesområdet (serviceudgifter inkl. administration) på ca. 0,5 mio. kr. årligt.

For at imødekomme det fortsatte pres på konto 6 fra lægeerklæringerne, er der forskellige løsningsmodeller:

1. at man ikke gør noget og fortsætter som nu, hvor Jobcenteret selv finder pengene. Det er det der er indarbejdet i basisbudgettet og det der gælder hvis der ikke handles.
2. at man finder pengene i budgetforhandlingerne i råderummet – en prioritering på linie med andre forslag.

Under alle omstændigheder, skal der fortsat ses på mulighederne for at nedbringe udgifterne til lægeerklæringer med nye styringsværktøjer, faglige og styringsmæssige metoder, da den fortsatte vækst i udgifterne til lægeerklæringer udhuler budgettet til sagsbehandling og samtaler (indsats) for sygedagpenge-, ressourceforløbs-, kontanthjælpsmodtagere m.fl.

---

1. Indledning

Det overordnede formål med beskæftigelsesindsatsen er at fremme et fleksibelt og velfungerende arbejdsmarked. Jobcentret skal sikre beskæftigelse for ledige ved at give den rette indsats og sikre kvalificeret arbejdskraft til virksomhederne. Denne opgave løses i tæt samarbejde med borgerne, virksomhederne, uddannelsesinstitutioner, sundhedsvæsen, socialtilbud og arbejdsmarkedets parter.

Denne analyse sætter fokus på en række bevægelser på beskæftigelsesområdet, der har indflydelse på de økonomiske rammevilkår på området og den måde man kan styre og tilrettelægge indsatsen og økonomien på. Disse berøres kort i dette afsnit og uddybes i afsnit 4.

Analysen er bygget således op, at beskæftigelsessituationen i Randers beskrives i afsnit 2. Ressourcenanvendelsen på området adresseres i afsnit 3, mens der i afsnit 5 bliver opsummeret og perspektiveret.

I Bilag A beskrives de mange styringsmæssige begreber der anvendes, når man taler om økonomien på beskæftigelsesområdet.

1.1 Det skal gøres enklere

Beskæftigelsesområdet er styret af en række proceskrav og regler om, hvilken indsats forskellige målgrupper skal modtage og hvornår, blandt andet for at sikre, at de ledige reelt står til rådighed for arbejdsmarkedet – ret og pligt.

De seneste 10 år er beskæftigelsesloven (LAB-loven) blevet ændret ikke mindre end 77 gange, og hertil kommer de 30 bekendtgørelser og 22 vejledninger, som også ændres mange gange hvert år.¹ Der opereres med op mod 80 målgrupper og undermålgrupper i lovgivningen. Dette gør beskæftigelsesindsatsen meget kompleks at gennemskue – både for kommunen, borgeren og virksomhederne.

I Økonomiaftalen for 2018 mellem KL og regeringen fremgår det, at Regeringen i efteråret 2017 vil *”frelægge et udspil, der skal forhandles med relevante forligskredse med henblik på at vedtage en gennemgribende forenkling af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats”*²

Udspillet "Mere frihed. Mindre bureaukrati. Alle skal med" blev præsenteret af beskæftigelsesministeren og innovationsministeren den 15. november.

Udspillet består af 5 grundelementer:

- Færre og mere enkle proceskrav
- Ens regler på tværs af målgrupper
- Flere digitale løsninger
- Forenkling af den økonomiske styring

---

¹ S.42 i KL's "En forenklet og mere effektiv beskæftigelsesindsats" fra 2017

² S. 8 i Aftale om kommunernes økonomi for 2018

- Fokus på kommunernes resultater.

Der er i øjeblikket et lovforslag i høring vedr. forenklingen af den økonomiske styring og de økonomiske konsekvenser heraf indgår i Økonomaftalen for 2019 mellem KL og regeringen.

De økonomiske forudsætninger ved udspillet og mulige konsekvenser for tilrettelæggelsen af beskæftigelsesindsatsen i Randers Kommune beskrives nærmere i afsnit 4.1

1.2 Gør det der virker

De senere års reformer på beskæftigelsesområdet har sat stor fokus effekten af beskæftigelsesindsatsen. Refusionsreformen fra 2016 har øget den direkte andel af forsørgelsesudgifterne som kommunen skal afholde og den kommunale udgift stiger jo længere tid en borger har været på offentligt forsørgelse. Kommunen skal derfor gøre det der virker – ellers bliver det dyrt i forsørgelsesudgifter.

Den øgede fokus på effekter frem for proces, er dog ikke helt uproblematisk. For borgere tæt på arbejdsmarkedet er målet ganske enkelt at komme i varig beskæftigelse, men for borgere længere væk fra arbejdsmarkedet og med problemer ud over ledighed, kan vejen mod en tilknytning til arbejdsmarkedet være noget længere. Her kan effekt med fordel ansues som en progression mod arbejdsmarkedet, hvor der tænkes i helhedsorienteret indsats og relationel koordinering mellem forvaltninger i kontakt med borgeren. En indsats som skal muliggøre senere deltagelse i en virksomhedsrettet indsats og endelig en arbejdsmarkedstilknytning, eventuelt på særlige vilkår.

Hvordan man kan tænke samspillet mellem forsørgelsesudgifter og indsatsmidler mere stringent og arbejder med investeringsmodeller beskrives yderligere i bilag A afsnit A.4

1.3 Flere skal med

En anden udvikling på beskæftigelsesområdet er den øgede fokus på at få svage målgrupper med lav arbejdsevne knyttet til arbejdsmarkedet. Dette ses blandt andet med indførslen af reformen af førtidspension og fleksjob fra 2013, samt sygedagpengereformen fra 2014.

Samlet set er der nu flere borgere, som skal have en aktiv indsats og det på trods af at andelen af helårspersoner på offentlig forsørgelse har været faldende de seneste år. Det skyldes at målgruppesammensætningen på beskæftigelsesområdet har ændret sig. Højkonjunkturen har skabt et fald i de stærke målgrupper, så som forsikrede ledige og jobparate kontanthjælpsmodtagere, som kan klare sig med en let beskæftigelsesindsats – gerne virksomhedsrettet. Der har ligeledes været et fald i andelen på sygedagpenge og førtidspension, mens der har været stigning i aktivitetsparate kontanthjælpsmodtager, og personer i ressourceforløb og jobafklaringsforløb. Disse målgrupper skal som følge af reformerne i højere grad end tidligere have en aktiv beskæftigelsesindsats og indsatsen er mere omfattende og dyrere end for de stærke målgrupper. Dette presser indsatsbudgetterne og har desuden medført store budgetoverskridelser på lægeerklæringer. Området beskrives nærmere i afsnit 2.2 og 4.2.

1.4 Byrådets vision på beskæftigelsesområdet

Med det nye byråds tiltræden i januar 2018, blev arbejdet med en ny vision for Randers Kommune indledt. Visionen udgør også retningen for den beskæftigelsespolitiske indsats i byrådsperioden 2018-2021.

Det fremgår af Randers Kommunes vision –"Randers – Vi tør gå nye veje", at "Vi vil mulighederne for alle – alle skal med og alle kan bidrage".

Det betyder, at Randers Kommune vil investere i mennesker. "Uddannelse og beskæftigelse giver den enkelte flere muligheder – for at blive selvforsørgende, for at hjælpe andre, for øget livskvalitet, forbedret sundhedstilstand og meget mere. Vi vil sikre rammerne for et stærkt fællesskab, hvor vi sammen løfter byen og lokalsamfundene. Uddannelse og beskæftigelse er et tværgående fokusområde, som retter sig mod såvel børn og unge som ledige, udsatte og borgere med handicap. Randers Kommune vil være bedre til at banke hul på siloerne og samarbejde på tværs af forvaltninger og faggrænser. Vi vil arbejde for at sætte borgeren i centrum og reducere kompleksiteten, når borgerne møder os".

Under Randers Kommunes vision for 2018-2021 har beskæftigelsesudvalget udvalgt 6 fokusområder, som sammen med beskæftigelsesministerens beskæftigelsespolitiske mål vil udgøre grundlaget for den beskæftigelsespolitiske indsats i Randers Kommune.

Beskæftigelsesudvalgets 6 fokusområder er:

- Unge i uddannelse eller beskæftigelse.
- Samspil mellem arbejdsmarkedsområdet og erhvervslivet for at sikre job og uddannelse.
- Helhedsorienteret indsats for at få udsatte borgere i beskæftigelse.
- Den gode borgerkontakt på jobcentret.
- Vellykket integration af flygtninge i Randers Kommune.
- Sund økonomi på beskæftigelsesområdet.

Flere af målene i beskæftigelsesplanen kan relateres direkte til budgetterne på området. Det er derfor vigtigt, at det politiske niveau og forvaltningen løbende overvåger udviklingen i udgifterne, samt at målene løbende justeres i forhold til udviklingen. Målene skal ikke ses som visioner, men som operationelle økonomiske mål, som forvaltningen bestræber sig på at opfylde.

2. Beskæftigelsessituationen i Randers

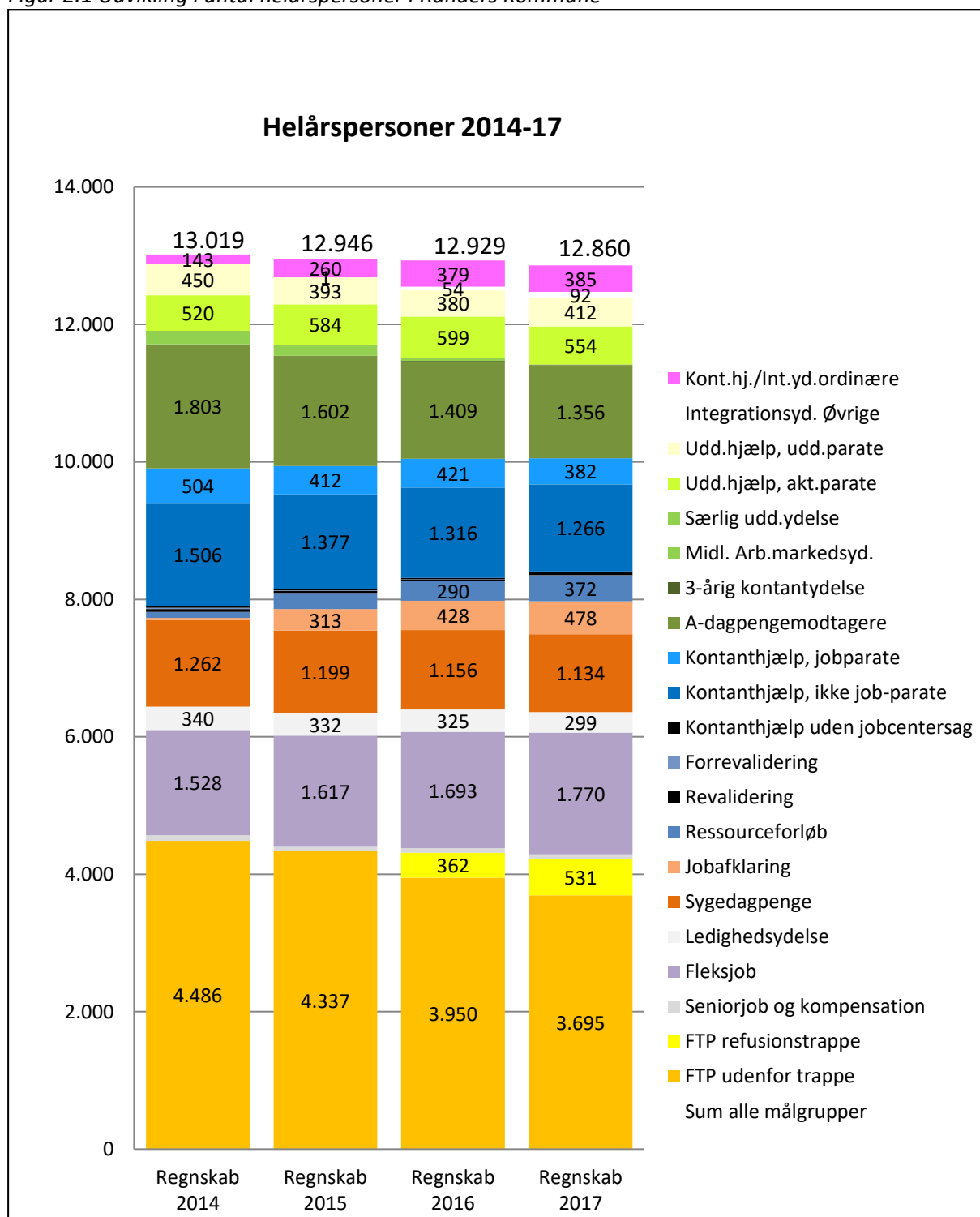
I dette afsnit ses først på udviklingen på beskæftigelsesområdet i Randers i forhold til det samlede antal ledige og udviklingen i forhold til målgruppesammensætning. Herefter beskrives, hvorledes Randers klarer sig sammenlignet med landsplan og hvad der særligt kendetegner ydelsesmodtagere i Randers. Endelig indeholder afsnittet en analyse af til- og fraflytning af personer på offentlig forsørgelse til Randers Kommune.

2.2 Udvikling på beskæftigelsesområdet i Randers

Arbejdsmarkedet i Randers Kommune er inde i en positiv udvikling med en voksende arbejdsstyrke, øget beskæftigelsesfrekvens, flere beskæftigede og færre ledige. Udfordringerne de kommende år består i at matche de udbudte og efterspurgte kompetencer på arbejdsmarkedet.

Figur 2.1 Udvikling i antal helårspersoner i Randers Kommune

Målgruppesammensætningen på beskæftigelsesområdet har ændret sig. Højkonjunktoren har skabt et fald i de konjunkturfølsomme målgrupper som forsikrede ledige og jobparate kontanthjælpsmodtagere, mens målgrupperne langt fra arbejdsmarkedet er stort set uændret. De tunge målgrupper udgør således en større og større andel af de samlede ledige i Randers. I nedenstående tabeller ses bort fra integrationsområdet.

Tabel 2.1 Udvikling i målgruppesammensætning

Tæt på arbejdsmarkedet	2014	2015	2016	2017
A-dagpengemodtagere	2.000	1.768	1.470	1.364
Jobparate kontanthjælpsmodtagere	504	412	421	382
udd. Hjælp udd. Parat	450	393	380	412
Sum	2.504	2.180	1.891	1.746
Andel af alle målgrupper	20%	18%	16%	15%

Langt fra ordinært arbejdsmarkedet	2014	2015	2016	2017
Kontanthjælp ikke aktivitetsparat	1.506	1.377	1.316	1.266
Udd. Hjælp aktivitetsparat	520	584	599	554
Ressourceforløb	88	235	290	372
Fleksjob	1.528	1.617	1.693	1.770
Ledighedsydelse	340	332	325	299
Revalidering, seniorjob, kontanthjælp uden sag	161	118	106	126
Førtidspension	4.486	4.337	4.312	4.226
Sum	8.629	8.600	8.641	8.613
Andel af alle målgrupper	69%	70%	71%	72%

Sygemeldte	2014	2015	2016	2017
Jobafklaring	31	313	428	478
Sygedagpenge	1.262	1.199	1.156	1.134
Sum	1.293	1.512	1.584	1.612
Andel af alle målgrupper	10%	12%	13%	13%

Målgruppesammensætningen og de senere års reformer har også ændret på, hvor stor en del af de ledige i Randers, der skal have en aktiv indsats og med hvilken tyngde. Som det ses af nedenstående tabel er målgrupperne, der kræver meget indsats steget, mens de indsatslette målgrupper er faldet.

Tabel 2.2 Udvikling i indsatsstyngde

Indsatsstyngde³	2014	2015	2016	2017
Indsats tunge	2.485	2.841	2.958	2.969
Indsats lette	10.230	9.726	9.432	9.288

³ Indsatsstunge målgrupper omfatter i denne opgørelse aktivitetsparate kontakthjælp og udd hjælp, ledighedsydelse, ressourceforløb, jobafklaring, mens målgrupperne forsikrede ledige, jobparate kontanthjælpsmodtagere og uddannelsesparate udd. hjælpsmodtagere, sygedagpenge, førtidspension og fleksjob hører til de indsatsmæssig lette gruppe.

Jobcentret er organisatorisk opdelt i forskellige afdelinger, der er målgruppeopdelt. Jobhuset arbejder med borgere over 30 år som er tæt på arbejdsmarkedet, Udviklingshuset har målgrupperne over 30 år med problemer udover ledighed, Uddannelseshuset har borgere under 30 år og Sygedagpenge afdelingen personer på sygedagpenge.

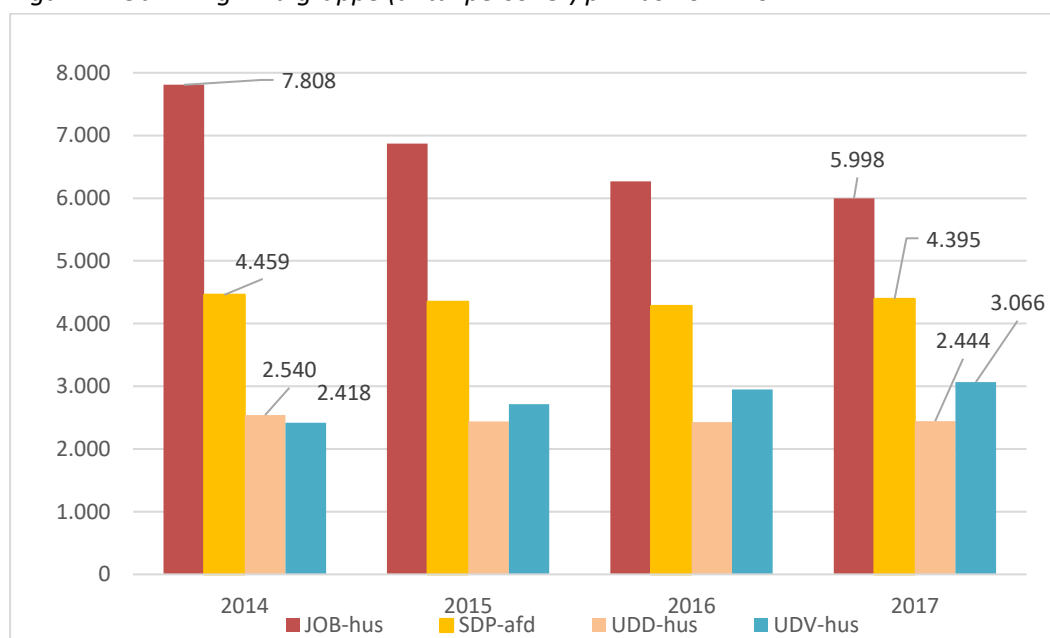
Tabel 2.3 Oversigt afdelinger og målgrupper

Afdeling	Målgruppe
Jobhuset	Forsikrede ledige, jobparate kontanthjælpsmodtagere og ledighedsydelse og fleksjob
Udviklingshuset	Aktivitetsparat kontanthjælp, ressourceforløb o. 30 år og jobafklaring
Uddannelseshuset	Uddannelseshjælp og ressourceforløb u. 30 år
Sygedagpenge	Sygedagpenge

Derudover er der integrationsafdelingen, der arbejder med personer omfattet af integrationsprogrammet og Jobcenter erhverv som varetager kontakt til virksomheder for alle målgrupper.

I nedenstående figurer er udviklingen i målgrupper pr. hus illustreret. Igen ses et billede af, at der har været et fald i de lette målgrupper og en stigning i de indsatsunge målgrupper langt fra arbejdsmarkedet.

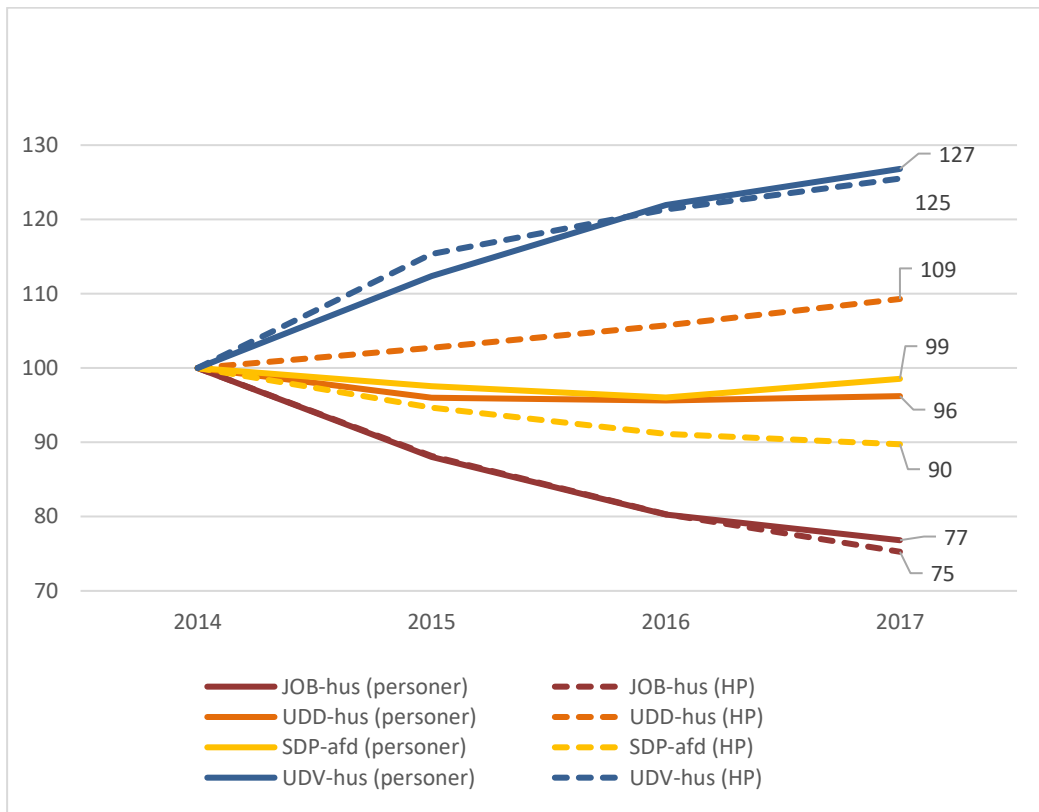
Figur 2.2 Udvikling i målgruppe (antal personer) pr. hus 2014-2017

Kilde: BIFasit, a-dagpengetal dog fra Jobindsats.

Fleksjob og førtidspension er ikke med, da indsatsen til disse målgrupper er minimal.

Figur 2.3 Udvikling i målgruppe per hus indekseret (2014=100)

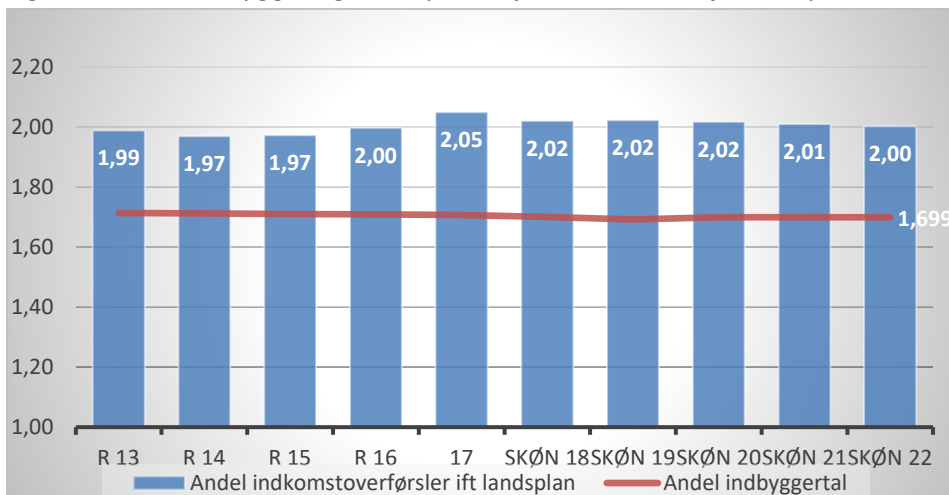

Kilde: BIFasit, a-dagpengetal dog fra Jobindsats. Fleksjob og førtidspension er ikke med, da indsatsen til disse målgrupper er minimal.

2.3 Benchmarking med landsplan

Nedenstående tabel viser andelen af udgifterne på landsplan i Randers sammenlignet med andelen af folketallet:

Figur 2.4 Andel indbygger og andel på overførsel i Randers ift. landsplan

Figuren viser, at der i 2017 har været en stigende udgiftsandel som dog forventes at falde lidt hen over budgetperioden. Men med en andel på godt 2,0% er der stadig langt ned til andelen af folketallet på 1,70%.

Randers Kommune har generelt set relativt mange borgere på offentlig forsørgelse, både som andel af arbejdsstyrken og som andel af 16-66 årige i kommunen. Randers Kommune rangerer henholdsvis nummer 76-77 og 84 ud af 98 kommuner på de to parametre. Rangeringen er på linje med den analyse af kommunernes rammevilkår for beskæftigelsesindsatsen, som SFI offentliggjorde i 2013. Det er SFI-analysen fra 2013, der danner grundlag for klyngeinddelingen af kommuner på jobindsats.dk. I analysen af rammevilkårene for alle forsørgelsesydelse under ét⁴ rangerer Randers Kommune som nr. 17, hvor nr. 1 har de sværeste rammevilkår (Lolland Kommune) og nr. 98 de bedste vilkår (Allerød Kommune). Det svarer til en forventet placering i tabellen, som nr. 82 for alle ydelser under ét.

Randers klarer sig således som man kunne forvente med de rammevilkår kommunen står med.

VIVE (som er en fusion af det tidligere SFI og KORA) har udarbejdet en opdateret rammevilkårsanalyse på beskæftigelsesområdet, som skal understøtte beskæftigelsesministeriets nye benchmarkingsystem. Resultaterne og det nye benchmarkingsystem er dog i skrivende stund ikke offentliggjort endnu.

---

⁴ Arbejdsløshedsdagpenge, kontanthjælp mv., sygedagpenge, førtidspension, ledighedsydelse og fleksjob.

Tabel 2.4 Benchmarking på beskæftigelsesområdet

Benchmark på beskæftigelsesområdet i Randers Kommune - 2017-tal					
	Randers	Landsgennemsnit	Medianværdi (landsplan)	Klyngegennemsnit	Rangering
Forsikrede ledige					
Fuldtidspersoner i % af arbejdsstyrken	3,0	3,0	2,7	2,8	73-76
Varighed i uger af afsluttede forløb (gnsn.)	7,9	8,5	8,1	7,8	39-43
Offentlige forsørgelsesudgifter pr. fuldtidsperson på ydelsen (kr.)	194.377	193.228	198.064	197.691	22
Andel på ydelse 52 uger efter påbegyndt forløb (%)	31,4	30,2	30,8	31,9	56-59
Andel i beskæftigelse eller uddannelse 12 mdr. efter afsluttet forløb (%)	69,3	68,5	68,6	67,6	33-35
Kontanthjælp					
Fuldtidspersoner i % af arbejdsstyrken	3,5	3,0	2,5	2,7	76-79
Varighed i uger inden for et år (gnsn.)	37,6	38,5	34,9	35,7	87-89
Offentlige forsørgelsesudgifter pr. fuldtidsperson på ydelsen (kr.)	142.773	140.582	140.516	140.158	74
Andel på ydelse 52 uger efter påbegyndt forløb (%)	65,2	61,2	60,1	60,8	87-88
Andel i beskæftigelse eller uddannelse 12 mdr. efter afsluttet forløb (%)	35,5	36,0	35,9	36,2	55-56
Andel med ordinære løntimer (%)	18,0	21,9	22,9	22,9	94
Uddannelseshjælp					
Fuldtidspersoner i % af arbejdsstyrken	2,0	1,4	1,4	1,5	93-94
Varighed i uger inden for et år (gnsn.)	29,5	30,6	28,1	28,7	72-74
Offentlige forsørgelsesudgifter pr. fuldtidsperson på ydelsen (kr.)	101.833	96.851	94.134	95.382	86
Andel i beskæftigelse eller uddannelse 12 mdr. efter afsluttet forløb (%)	50,9	51,4	51,3	51,2	54-55
Integrationsydelse					
Fuldtidspersoner i % af arbejdsstyrken	1,0	0,9	1,0	1,0	38-50
Varighed i uger inden for et år (gnsn.)	39,5	38,0	38,2	38,1	72-73
Offentlige forsørgelsesudgifter pr. fuldtidsperson på ydelsen (kr.)	86.063	85.344	85.208	85.130	56
Andel med ordinære løntimer (%)	14,8	20,1	21,2	19,5	89-90
Sygedagpenge					
Fuldtidspersoner i % af arbejdsstyrken	2,8	2,4	2,7	2,8	58-69
Varighed i uger inden for et år (gnsn.)	9,0	9,3	9,1	9,0	43-47
Offentlige forsørgelsesudgifter pr. fuldtidsperson på ydelsen (kr.)	172.094	170.507	171.290	171.557	54
Andel på ydelse 52 uger efter påbegyndt forløb (%)	37,9	35,2	35,2	35,7	84-86
Jobafklaring					
Fuldtidspersoner i % af arbejdsstyrken	1,0	0,7	0,8	0,8	76-89
Varighed i uger inden for et år (gnsn.)	29,3	31,0	29,9	30,1	40-41
Offentlige forsørgelsesudgifter pr. fuldtidsperson på ydelsen (kr.)	143.625	147.118	147.542	147.968	15
Andel i beskæftigelse eller uddannelse 12 mdr. efter afsluttet forløb (%)	30,0	31,0	31,0	30,7	57-60
Fleksjob					
Fuldtidspersoner i % af arbejdsstyrken	3,9	2,5	3,0	3,4	79-83
Andel fleksjob på over 10 timer om ugen (%)	28,6	35,6	36,6	32,5	81
Ledighedsydelse					
Fuldtidspersoner i % af arbejdsstyrken	0,6	0,5	0,6	0,7	42-64
Varighed i uger af afsluttede forløb (gnsn.)	21,8	30,0	28,2	27,7	16
Offentlige forsørgelsesudgifter pr. fuldtidsperson på ydelsen (kr.)	184.603	181.835	181.329	185.248	74
Ressourceforløb					
Fuldtidspersoner i % af arbejdsstyrken	0,8	0,7	0,8	0,8	47-62
Varighed i uger af afsluttede forløb (gnsn.)	114,9	111,4	111,7	113,9	60
Offentlige forsørgelsesudgifter pr. fuldtidsperson på ydelsen (kr.)	158.276	151.854	152.197	152.069	92
Andel i beskæftigelse eller uddannelse 12 mdr. efter afsluttet forløb (%)	3,9	4,1	2,7	3,6	40
Førtidspension					
Fuldtidspersoner i % af arbejdsstyrken	9,5	7,6	8,3	11,1	75-76
Offentlige forsørgelsesudgifter pr. fuldtidsperson på ydelsen (kr.)	193.125	189.977	190.176	191.112	83
Alle ydelser under ét					
Fuldtidspersoner i % af arbejdsstyrken	30,6	25,2	26,5	32,1	76-77
Offentlige forsørgelsesudgifter pr. fuldtidsperson på ydelse (kr.)	147.791	151.716	151.540	152.652	29
Kommunale udgifter til forsørgelse pr. 16-66 årig (kr.)*	21.976	18.549	18.882		84

Kilde: Jobindsats.dk og *Kend din kommune 2018, KL. Tallene for andel på ydelse 52 uger efter påbegyndt forløb og andel i beskæftigelse eller uddannelse 12 mdr. efter afsluttet forløb er baseret på henholdsvis påbegyndte og gennemførte forløb fra 2016.

En anden konklusion, som kan drages af tabellen ovenfor er, at Randers Kommunes ydelsesmodtagere generelt er dyrere end både landsgennemsnittet og medianværdien (forsikrede ledige og borgere i jobafklaring er dog billigere).

Det kan skyldes en række forskellige faktorer, herunder at ydelsesmodtagere i Randers kommune:

- i mindre grad er delvist forsørget af en ægtefælle, end det er tilfældet i andre kommuner.
- i mindre grad er hjemmeboende ved forældre, end i andre kommuner.
- i højere grad har forsørgerpligt, end det er tilfældet i andre kommuner.
- i højere grad er diagnosticeret med psykiske lidelser, end det er tilfældet i andre kommuner.

Det kunne være interessant at undersøge nærmere, hvordan disse faktorer spiller ind på omkostningerne til forsørgelsesydelse, herunder især hvordan udligning og tilskud tager højde for dette.

Bemærk, at hvis man ser på alle ydelsesmodtagere under ét, er den gennemsnitlige ydelsesmodtager billigere i Randers Kommune end i andre de fleste andre kommuner. Det er et udtryk for, at Randers Kommune har relativt mange borgere på de laveste ydelser – f.eks. kontant- og uddannelseshjælp.

2.3.1 Detaljeret gennemgang af benchmarking-tabel

Forsikrede ledige

Randers Kommune ligger på landsgennemsnittet hvad angår bestanden af forsikrede ledige, men har flere i målgruppen end mediankommunen og gennemsnittet blandt klyngekommuner. Forskellen kan bl.a. skyldes, at der er flere ledige dimittender i de store byer. På beskæftigelse 12 mdr. efter afsluttet forløb og varighed på ydelsen ligger Randers Kommune over middel. De forsikrede ledige er billigere pr. fuldtidsperson i Randers Kommune end i de fleste andre kommuner, men samtidig lidt dyrere end landsgennemsnittet. Det skyldes formodentlig de mange dimittender i de store byer. En anden mulig forklaring er, at forsikrede ledige i Randers Kommune i højere grad end i andre kommuner er lavtlønnede.

Kontant- og uddannelseshjælp

Randers Kommune har relativt mange kontant- og uddannelseshjælpsmodtagere. Samtidig synes målgruppen sværere at flytte ind i de fleste andre kommuner, hvilket bl.a. ses i form af en relativt lang gennemsnitlig varighed, lav grad af beskæftigelse og uddannelse 12 mdr. efter afsluttet forløb og få ydelsesmodtagere med ordinære løntimer ved siden af kontanthjælpen. Målgruppen er samtidig dyrere end i de fleste andre kommuner. Det kan skyldes, at Randers Kommune har flere forsørgere i målgruppen samt færre der forsørges delvist af deres ægtefælle. For uddannelseshjælpsmodtagere er en anden oplagt årsag, at en større andel af de unge på ydelse i Randers Kommune er udeboende, end i andre kommuner.

Integrationsydelse

Randers Kommune ligger gennemsnitligt hvad angår antallet af borgere på integrationsydelse. Den gennemsnitlige varighed på ydelsen er dog lidt højere end i de fleste andre kommuner, lige som andelen med ordinære løntimer ved siden af integrationsydelsen er lav. Begge dele kan til dels forklares ved Randers Kommunes strategi for integrationsområdet, hvor der først og fremmest sættes på uddannelse for især de unge.

Sygedagpenge

Randers Kommune har flere på sygedagpenge end den gennemsnitlige kommune, men ligger på niveau med klyngekommunerne. Varigheden på sygedagpenge er under gennemsnittet. Til gengæld er en relativt stor andel på sygedagpenge eller en anden ydelse 52 uger efter påbegyndt sygedagpengeforløb.

Jobafklaring

Randers Kommune har relativt mange borgere i jobafklaring. Til gengæld er varigheden af forløbene kortere end gennemsnittet.

Fleksjob og ledighedsydelse

Randers Kommune har relativt mange borgere i fleksjob, uden samtidig at have få på ledighedsydelse. Samtidig er det en relativt lille andel af fleksjobbene, hvor borgerne arbejder mere end 10 timer om ugen. Der er altså mange borgere visiteret til fleksjobordningen i Randers Kommune og de har generelt en lav arbejdsevne. Den gennemsnitlige varighed på ledighedsydelse er dog lavere end i de fleste andre kommuner.

Ressourceforløb

Randers Kommune ligger omtrent på gennemsnittet blandt kommunerne, hvad angår antallet af borgere i ressourceforløb. Den gennemsnitlige varighed af forløbene er lidt længere i Randers Kommune. Andelen i beskæftigelse 12 mdr. efter afsluttet forløb er lidt lavere end landsgennemsnittet, men højere end for mediankommunen og gennemsnittet i klyngekommunerne.

Førtidspension

Randers Kommune har relativt mange førtidspensionister sammenlignet med landsgennemsnittet og mediankommunen, men samtidig færre end gennemsnittet i klyngekommunerne. Førtidspensionisterne i Randers Kommune er i gennemsnit dyrere end i de fleste andre kommuner. Det skyldes blandt andet, at Randers Kommune har flere førtidspensionister, som fik tilkendt førtidspension efter den høje sats, der fandtes i den tidligere ordning på området.

2.4 Flytteanalyse

Dette afsnit belyser til- og fraflytning af offentligt forsørgede personer til og fra Randers Kommune. Det er relevant at se nærmere på, da nettotilflytning af offentligt forsørgede personer kan bidrage til at fastholde et højt antal offentligt forsørgede i kommunen, trods gode resultater af beskæftigelsesindsatsen.

Tabel 2.5 Flytteanalyse borgere på offentlig forsørgelse

Til- og fraflytning af borgere på offentlig forsørgelse i Randers Kommune 2013-17						
	2013	2014	2015	2016	2017	I alt i perioden
Tilflyttere	1.195	1.073	1.195	1.189	1.110	5.762
Fraflyttere	1.039	1.103	1.051	964	1.110	5.267
Nettotilflytning	156	-30	144	225	-	495

Kilde: CPR-registeret, FASIT og KMD Aktiv. Opgjort pr. 17.1.2018. Opgørelsen af til- og fraflyttede borgere medtager flytninger internt i Danmark og henholdsvis ind og ud af Randers Kommune. Flytninger internt i Randers Kommune samt borgere, der er ind- eller udrejst fra Danmark er ikke inkluderet i opgørelsen. Bemærk, at nogle af målgrupperne først er kommet til i løbet af perioden, mens andre er påvirket af ændret lovgivning i løbet af perioden. Man skal derfor være varsom med at sammenligne målgrupperne over tid. Derudover skal det bemærkes, at en borger kan optræde i flere målgrupper i løbet af et år. Der er taget højde for dette i summen af offentligt forsørgede i alt, hvor borgerne kun tæller med én gang. Opgørelsen af offentligt forsørgede borgere medtager alle borgere, der mindst én dag i de respektive år har haft en sag på beskæftigelsesområdet i Randers Kommune, og været omfattet af de inkluderede målgrupper. Det betyder, at borgere, der kun meget kortvarigt modtager sygedagpenge, og derfor ikke skal i kontakt med jobcenteret, ikke indgår i opgørelsen. Borgere på de tre midlertidige ydelser; særlig uddannelsesydelse, arbejdsmarkedsydelse og kontantydelse, der blev skabt i forbindelse med forkortelsen af dagpengeperioden og ikke længere eksisterer, er inkluderet som forsikrede ledige (særlig uddannelsesydelse og arbejdsmarkedsydelse) jobparate kontanthjælpsmodtagere (kontantydelse).

Tabellen ovenfor og tabellen opdelt på målgrupper i bilag B giver et overblik over til- og fraflytning af borgere på offentlig forsørgelse til og fra Randers Kommune i perioden 2013-17. I analysen er ikke inkluderet data for varighed på ydelsen for til- og fraflyttere, hvorfor nettotilflytningen ikke kan opgøres i fuldtidspersoner. Opgørelsen kan derfor ikke anvendes til at sige noget sikkert om økonomien forbundet med til- og fraflytning af offentligt forsørgede.

Randers Kommune har haft nettotilflytning af offentligt forsørgede personer i 2013, 2015 og 2016. I 2017 gik flytteregnskabet i nul, mens der i 2014 var en lille nettofratlytning af offentligt forsørgede. For perioden 2013-17 samlet set, har Randers Kommune oplevet en nettotilflytning på 495 personer (kortvarige sygedagpengeforløb indgår ikke i opgørelsen).

Nettotilflytningen udgøres primært af personer på uddannelseshjælp (+293) og forsikrede ledige (+219). Især nettotilflytning af unge på uddannelseshjælp kan gøre det vanskeligt at få færre borgere på offentlig forsørgelse fremadrettet.

Tabellen herunder er en oversigt over nettotilflytning af offentligt forsørgede fuldtidspersoner til Randers Kommune. Tallene er fra Danmarks Statistik og kan ikke opgøres på målgrupper.

Tabel 2.6 Nettotilflytning af offentlige forsørgede fuldtidspersoner

Nettotilflytning af offentligt forsørgede fuldtidspersoner						
	2012	2013	2014	2015	2016	I alt 2012-16
Tilflyttet	3026,5	2839,5	2662,8	2566,2	2378,9	13473,9
Fraflyttet	2961,5	2737,3	2647,2	2505,0	2257,0	13108,0
Nettotilflytning	65,0	102,2	15,6	61,2	121,9	365,9

Kilde: Danmarks Statistiks Boligstatistiske Nøgletal 2018, Tabel 15.

Nettotilflytningen er lidt lavere når den opgøres i fuldtidspersoner. Til gengæld viser opgørelsen i fuldtidspersoner nettotilflytning alle år i perioden, i modsætning til opgørelsen baseret på ydelsesberørte personer. Sidstnævnte giver et billede af, at de tilflyttede ydelsesmodtagere er længere fra arbejdsmarkedet, end de fraflyttede.

2.5 Opsummering

Målgruppesammensætningen på beskæftigelsesområdet har ændret sig. Højkonjunkturen har skabt et fald i de konjunkturfølsomme målgrupper som forsikrede ledige og jobparate kontanthjælpsmodtagere. Målet i de seneste års reformer på beskæftigelsesområdet har været at få flere fra svage målgrupper med lav arbejdsevne knyttet til arbejdsmarkedet. Det har øget antallet af borgere, som skal have en aktiv beskæftigelsesindsats fra kommunen.

Benchmarkinganalysen viser, at Randers Kommune er en af de kommuner, der relativt set har flest borgere på offentlig forsørgelse. Flytteanalysen viser en nettotilflytning til Randers Kommune af offentligt forsørgede.

Baseret på den seneste analyse af kommunernes rammevilkår for beskæftigelsesindsatsen ligger Randers Kommune på det niveau man kunne forvente, som er i den mest udfordrede fjerdedel af landets kommuner.

Det kunne være interessant at se nærmere på de faktorer, der er årsag til den relative høje gennemsnitspris for forsørgelsesydelse, herunder især hvordan udligning og tilskud tager højde for dette.

Nogle af de kommuner, det for Randers Kommune giver god mening at sammenligne sig med på beskæftigelsesindsatsen er ifølge rammevilkårsanalysen kommuner som Vordingborg, Thisted, Fredericia, Ishøj og Nyborg. Af de store bykommuner i 6-by-samarbejdet er det kun Esbjerg Kommune, der har rammevilkår nogenlunde sammenlignelige med Randers Kommunes. Rammevilkårsanalysen er dog ikke blevet opdateret siden 2013, og er baseret på 2011-tal. Det bliver derfor interessant at følge med, når VIVE offentliggør en opdateret rammevilkårsanalyse, der skal danne grundlag for Beskæftigelsesministeriets nye benchmarking-system. Et nyt benchmarking-system baseret på et opdateret billede af kommunernes rammevilkår, vil give anledning til at revurdere hvilke kommuner man i Randers sammenligner sig med samt hvad det er realistisk at forvente sig af beskæftigelsesindsatsen i Randers Kommune.

3. Ressourceanvendelse på beskæftigelsesområdet

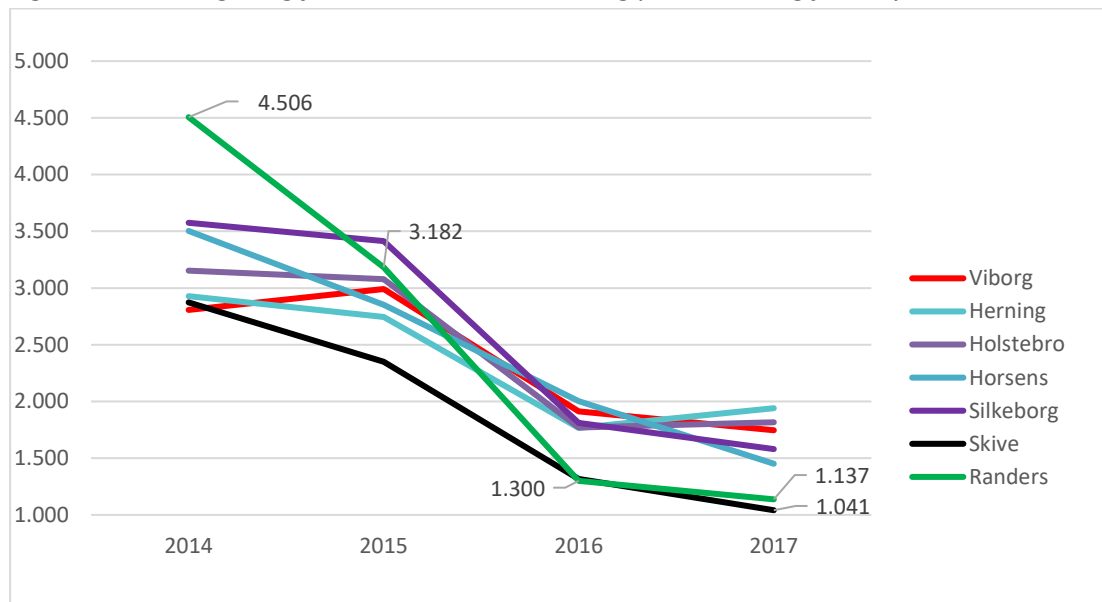
I dette afsnit beskrives, hvorledes budgettet til aktivering, myndighedsopgaver, samt virksomhedsrettet indsats anvendes på beskæftigelsesområdet og hvordan ressourceanvendelsen i Randers er sammenlignet med andre kommuner.

3.1 Faldende udgifter til traditionel aktivering

Generelt har der de seneste år været et fald i udgifterne per 17-64 årig til traditionel aktivering, såsom vejledning og opkvalificering. Dette skyldes både at der har været et generelt fald i antal ledige, der skal have en aktiv indsats og at indsatsen er blevet omlagt til i højere grad at fokusere på

det virksomhedsvendte og samtaler, der konteres på konto 6. Ser man på udviklingen i de 7 byer Randers normalt sammenligner sig med, er der sket et fald for alle byer, men i Randers er faldet mest markant. I perioden 2014-2017 er udgiften til aktivering per 17-64 årig således faldet til ¼.

Figur 3.1 Udvikling i udgifter til traditionel aktivering per 17-64 årig for 7-byerne, 2014-2017

Kilde: www.noegletal.dk, aktiveringsudgifter på funktionerne 5.68.75, 5.68.90-5.68.91 samt 5.68.95-5.68.98

3.2 Benchmarking på den samlede udgift til beskæftigelsesindsats

Ser man på det samlede forbrug i 2017 til indsats og myndighedsopgaver, brugte Randers Kommune i 2017 211 mio. kr. Heraf var 57% til traditionel aktivering, mens 43 % var til virksomhedsrettet indsats og myndighedsopgaver. Det tyder på, at Randers er kommet relativt langt med omlægningen af tilbud til det mere virksomhedsrettede og samtaler ift. 7 byerne, hvor andelen af udgifterne til traditionel aktivering er højere.

For at vurdere om udgiftsniveauet er højt eller lavt i Randers, holdes bruttoudgiften i nedenstående tabel op mod det antal fuldtidspersoner der var tilknyttet jobcentret i 2017. Da førtidspensionister og personer i fleksjob ikke har meget kontakt til jobcentret, er disse udeladt i opgørelsen.

Gennemsnitligt er der anvendt 31.400 kr. per fuldtidsperson på ydelse i Randers i 2017.

Lands gennemsnittet ligger på 32.300 kr. og af de 7 byer, er det kun Viborg der har brugt mindre.

Det skal dog her bemærkes, at Viborg er frikommune⁵ og under forsøget er Viborg Kommune fritaget fra de meget faste regler for, hvornår jobcentre skal have kontakt med borgerne, hvornår borgerne skal aktiveres og i hvor lang tid. Regler som Randers Kommune er underlagt, hvilket giver øgede udgifter.

Randers bruger således relativ få midler på den samlede beskæftigelsesindsats og det på trods af en relativ indsats målgruppesammensætning jf. afsnit 2. Samtidig opfylder Randers Kommune lovkravene på området i forhold til aktiveringstilbud og rettidighed mv. jf. seneste revisionsberetning fra 2017. Når det er sagt, så er lovgivningen på beskæftigelsesområdet som nævnt indledningsvis meget kompleks og der kommer løbende ændringer, hvilket bevirker at alle kommuner – også Randers – begår fejl i sagsbehandlingen en gang imellem.

---

⁵ Viborg har været frikommune 2012-2015, og de fleste forsøg er ophørt den 1. juli 2017. Fem forsøg på beskæftigelsesområdet og ét på ældre- og socialområdet fortsætter til 1. januar 2019.

Tabel 3.1 Bruttoudgifter til beskæftigelsesindsats i 7 byerne og på landsplan i 2017

1.000 kr., 2017 p/l)	Horsens	Randers	Silkeborg	Herning	Holstebro	Skive	Viborg	Hele landet
Traditionel aktiveringsindsats (5.68.90 og dele af 5.68.98)	100.926	89.812	101.782	94.240	68.396	41.266	76.055	5.360.669
Indsats til borgere i integrationsforløb (dele af 5.46.60)	11.506	31.551	30.505	25.079	21.223	13.646	33.543	1.440.947
Myndighed og virksomhedsrettet indsats (konto 6.45.53)	100.441	89.726	70.662	46.458	33.048	38.368	45.138	4.520.323
Beskæftigelsesindsats i alt	212.873	211.089	202.949	165.777	122.667	93.280	154.736	11.321.939
<i>Antal fuldtidspersoner (ekskl. fleksjob og førtidspensioner)</i>	5.893	6.722	5.360	5.033	3.210	2.634	5.532	350.315
Udgift konto 5 (trad./integration) per fuldtidsperson, samt andel af samlet indsats	19,1 0,53	18,1 0,57	24,7 0,65	23,7 0,72	27,9 0,73	20,8 0,59	19,8 0,71	19,4 0,60
Udgift til myndighed og virksomhedsrettet indsats per fuldtidsperson, samt andel af samlet indsats	17,0 0,47	13,3 0,43	13,2 0,35	9,2 0,28	10,3 0,27	14,6 0,41	8,2 0,29	12,9 0,40
Indsats inkl. integrationsprogram per fuldtidsperson (konto 5 og 6)	36,1 1,0	31,4 1,0	37,9 1,0	32,9 1,0	38,2 1,0	35,4 1,0	28,0 1,0	32,3 1,0

Kilder: www.statistikbanken.dk; REGK53 (regnskabstal - dele af funktion 5.46.60, 5.58.82, 5.68.90 og 5.68.98 samt www.jobindsats.dk (antal fuldtidspersoner med forsørgelse)

Der kan på konto 6.45.53 være store forskelle i konteringspraksis i den enkelte kommuner, idet konteringen af sekretariatsfunktioner kan variere en del.

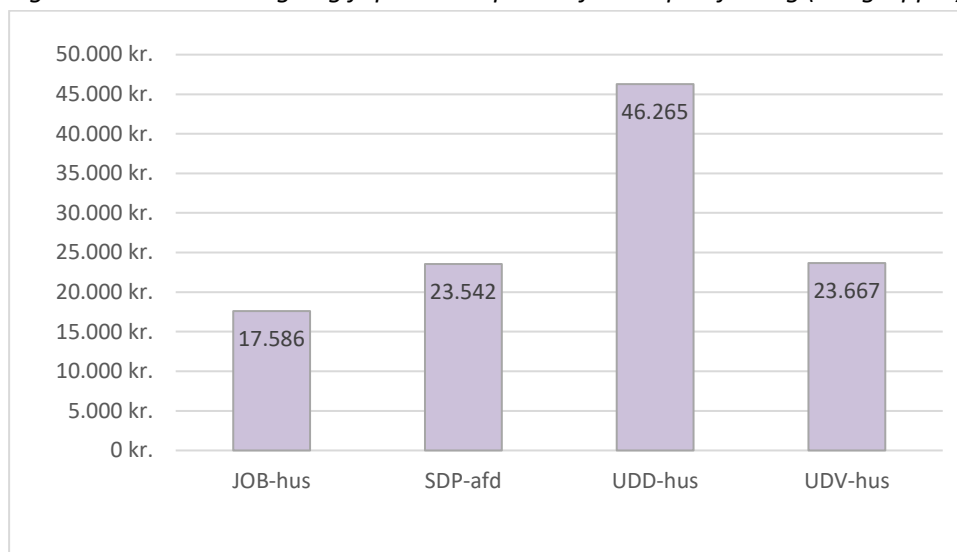
Førtidspension og fleksjob er fratrukket antallet af fuldtidspersoner med forsørgelse, da indsatsen til disse målgrupper er minimal.

I tabellen er integrationsområdet her medtaget i driftsudgifterne, da integrationsområdet ikke kan adskilles på konto 6. Uanset opgørelsesmetoden er tendensen for de enkelte kommuner dog stort set den samme. Randers har, sammen med Viborg og Herning, de laveste udgifter til den samlede beskæftigelsesindsats.

3.3 Udgifter fordelt på målgrupper

Ser man på, hvorledes udgifterne til samtaler og indsats fordeler sig på de store målgrupper, anvendes der klart flest midler på de unge i Randers Kommune. Her blev der i 2017 brugt godt 46.000 kr. per helårsperson. Udgiftsniveauet skal ses i lyset af strategien "Randers uddanner alle". Tilsvarende blev der kun anvendt omkring 17.500 kr. på forsikrede ledige, jobparate kontanthjælpsmodtagere og ledighedsydelsesmodtagere. Her er indsatsen også som oftest virksomhedsvendt og dermed billigere.

Figur 3.2 Gennemsnitlig udgift per helårsperson fordelt på afdeling (målgrupper)

Kilde: BI/Økonomisystem og Fasit, a-dagpengetal dog fra Jobindsats. Opgørelsen af fuldtidspersoner afviger fra opgørelsen fra jobindsats, idet integrationspersonerne er udeladt af nærværende opgørelse. Fleksjob og førtidspension er ikke med, da indsatsen til disse målgrupper er minimal.

Tabel 3.2 Bruttoudgift, antal helårspersoner i målgrupper med indsats og gennemsnitspris per helårsperson

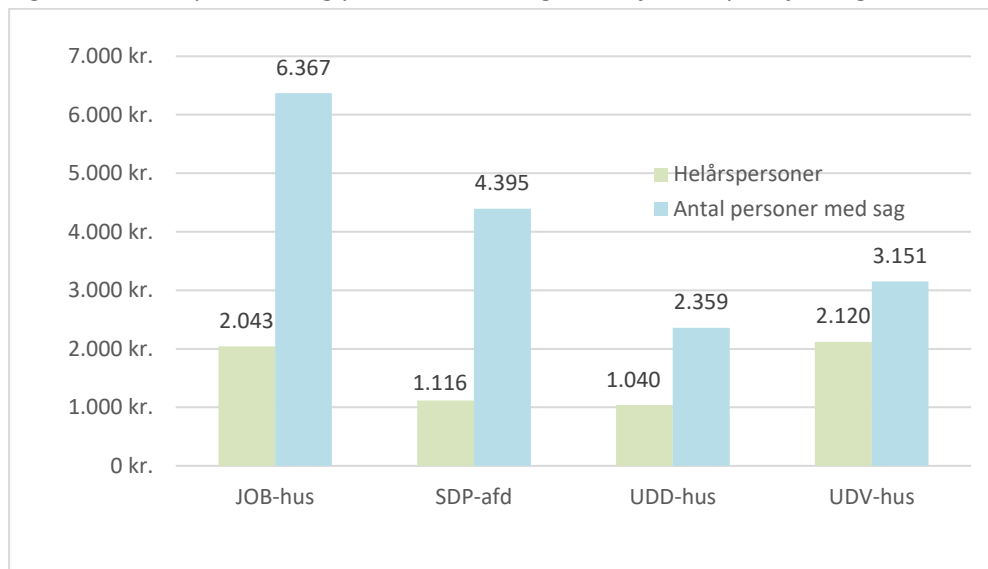
Afdeling / hus	Målgrupper	Samlet brutto-udgift, indsats (konto 5 og 6)	Antal helårspersoner	Udgift per helårsperson
Sygedagpengeafdeling	Sygedagpengemodtagere	26,3 mio. kr.	1.116	23.542 kr.
Uddannelseshus	Alle målgrupper under 30 år, bortset fra a-dagpengemodtagere	48,1 mio. kr.	1.040	46.265 kr.
Jobhus	A-dagpengemodtagere, jobparate kontanthjælpsmodtagere, ledighedsydelse og fleksjob (dog udeladt i opgørelsen pga. meget lille indsats)	36,0 mio. kr.	2.043	17.586 kr.
Udviklingshus	Ikke jobparate kontanthjælpsmodtagere samt borgere over 30 år i revalidering, ressourceforløb eller jobafklaring.	50,2 mio. kr.	2.120	23.667 kr.

Kilde: BI/Økonomisystem og Fasit, a-dagpengetal dog fra Jobindsats. Opgørelsen af fuldtidspersoner afviger fra opgørelsen fra jobindsats, idet integrationspersonerne er udeladt af nærværende opgørelse. Fleksjob og førtidspension er ikke med, da indsatsen til disse målgrupper er minimal.

Ser man på forholdet mellem antal personer med en sag og antal helårspersoner for man et indtryk af, hvor stort et gennemløb (flow) der er i en afdeling. Mange sager og få helårspersoner betyder stort flow, altså at mange sager startes op og afsluttes hurtigt igen. I Sygedagpengeafdelingen er der et stort flow, hvilket betyder at der er mange borgere som er kortvarigt i kontakt med afdelingen. Det samme gør sig gældende i Jobhuset med de ledige tæt på arbejdsmarkedet. Modsat er

målgrupperne i Udviklingshuset ofte i længere forløb i Jobcentret på grund af andre problemer end ledighed og flowet er derfor ikke så stort.

Figur 3.3 Helårspersoner og personer med sag i 2017 fordelt per afdeling

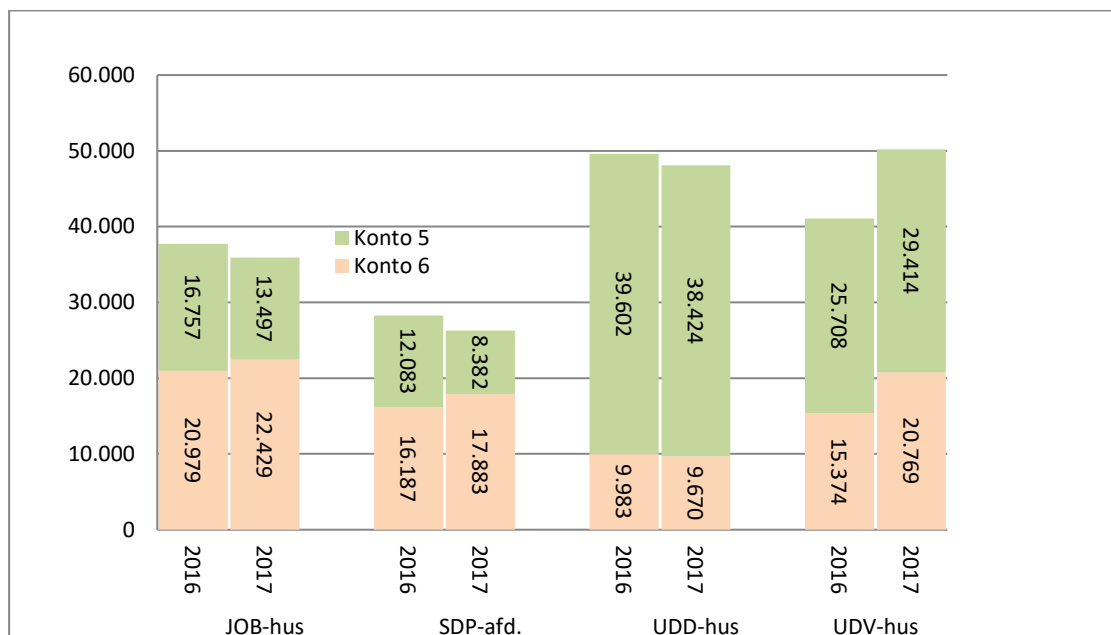

Kilde: BI/Fasit, a-dagpengetal dog fra Jobindsats. Opgørelsen af fuldtidspersoner afviger fra opgørelsen fra jobindsats, idet integrationspersonerne er udeladt af nærværende opgørelse. Fleksjob og førtidspension er ikke med, da indsatsen til disse målgrupper er minimal

Forholdet mellem konto 5 og konto 6 udgifter fortæller noget om, hvilken beskæftigelsesindsats der anvendes og der er stor forskel mellem målgrupperne. Uddannelseshuset med de unge er de mest tilbudstunge, mens indsatsen til sygedagpenge og forsikrede og jobparate kontanthjælp går mest på samtaler og virksomhedsrettet tilbud (konto 6).

De samlede udgifter er faldet i alle afdelinger fra 2016 til 2017, på nær Udviklingshuset, hvor stigningen i målgrupperne for ressourceforløb og jobafklaring også har betydet stigende udgifter.

Figur 3.4 Udgifter til beskæftigelsesindsats per afdeling i 2016 og 2017 (i 1.000 kr.)

Kilde: BI/ Fasit og Prisme. Der er korrigeret for flytning af jobafklaringsforløb fra SDP-afd til UDV-huset den 1.1.2017

3.4 Opsummering

Udgifterne til traditionel aktivering har været faldende de seneste år. Dette skyldes dels fald i den samlede ledighed, samt omlægning fra traditionel aktivering til med virksomhedsrettet aktivering og flere samtaler med de ledige.

For den samlede beskæftigelsesindsats har Randers et lavt udgiftsniveau per helårsperson på ydelse, både i sammenligning med landstallet og i forhold til de andre 7 byer.

Målgruppen under 30 år får den mest intensive og omkostningstunge indsats. I 2017 var beløbet 46.000 kr. per helårsperson. Udgiftsniveauet skal ses i lyset af strategien "Randers uddanner alle unge". Tilsvarende blev der kun anvendt omkring 17.500 kr. på forsikrede ledige, jobparate kontanthjælpsmodtagere og ledighedsydelsesmodtagere i 2017.

Det øgede lovkrav om aktivering af målgrupper langt fra arbejdsmarkedet, afspejles ligeledes i gennemsnitsudgifterne til aktivering for målgruppen.

Fordelingen af udgifter på konto 5 og konto 6 for Jobhuset og Sygedagpengeafdelingen viser, at der er sket en omlægning af indsatsen fra traditionel aktivering til mere målrettede samtaler og virksomhedsrettet indsats. Det store flow i afdelingerne tyder på, at målsætningen om at få jobparate og sygedagpengemodtagere hurtigt i job med omlægning af indsats er lykkedes. Omlægningen har ligeledes givet lave gennemsnitsomkostninger.

4. Udfordringer på beskæftigelsesområdet

4.1 Økonomaftalen for 2019

Økonomaftalen for 2019 har store økonomiske konsekvenser på beskæftigelsesområdet, som beskrives nærmere i dette afsnit.

Beskæftigelsesministeren fremlagde den 15. november 2017 et udspil til forenkling af beskæftigelsesindsatsen. Udspillet indeholder 30 forslag, der har til formål at gøre beskæftigelsesystemet mere overskueligt at agere i for virksomheder og borgere. Med udspillet forventer Regeringen, at kommunerne vil kunne opnå administrative lettelser, samt at en ændring i finansieringen af beskæftigelsesindsatsen, vil medføre en adfærdsændring i tilbudsviften, som ligeledes vil give en besparelse.

På indkomstoverførsler medfører Forenkling af økonomisk styring af beskæftigelsesindsatsen med afskaffelse af driftslofter en reduktion på 20 mio. kr. på indsatsbudgetterne, mens Midtvejsreguleringen fra 2018 mindsker forbrugsmuligheden i 2019 med 7 mio. kr. på driftsudgifterne og 37 mio. kr. på forsørgelsesydelseerne.

På Serviceområdet er der dog endnu ikke afklaring på de økonomiske konsekvenser ved regeringens udspil om Forenkling af beskæftigelsesindsatsen, da der fortsat mangler et lovforslag. Og MEP programmet er indarbejdet i basisbudgettet, men endnu ikke udmøntet.

4.1.1 Forenkling af den økonomiske styring af beskæftigelsesindsatsen

Regeringens udspil indeholder forslag til forenkling af den økonomiske styring af beskæftigelsesindsatsen ved at fjerne driftslofter og refusioner på indsatser omfattet af driftslofterne.

Forenklingen af den økonomiske styring af beskæftigelsesindsatsen indgår som et element i "Aftalen om erhvervs- og iværksætterinitiativer" af 12. november mellem Regeringen, Dansk Folkeparti og Radikale Venstre. Initiativet bidrager med omkring 870 mio. kr. fra 2019 til finansiering af aftalen.

De økonomiske konsekvenser ved afskaffelsen af driftslofterne er indarbejdet i Økonomaftalen for 2019 og der et lovforslag i høring.

Afskaffelsen af driftslofterne vil være gældende fra 1. januar 2019. Dog er reglerne om statens refusion til kommunerne i forbindelse med driftsudgifter til aktivering af dagpengemodtagere og sygedagpengemodtagere forligsbelagte, hvorfor afskaffelsen af driftslofter her først kan ske med virkning fra 1. juli 2019.

Når driftsloftet og dermed refusionen på driftsudgifterne afskaffes, bliver kommunen kompenseret for de manglende refusionsindtægter. Og hvor det tidligere kun var nettoudgifterne, der var budgetgaranterede, bliver det nu bruttoudgifterne, der er omfattet af budgetgarantien.

Staten har desuden en forventning om, at kommunerne sfa. afskaffelsen af driftslofterne ændrer adfærd på aktiveringsområdet og reducere anvendelsen af vejledning og opkvalificering med 30 %. Statens forventer herigennem at frigøre 884 mio. kr. i 2019 og godt 1 mia. kr. fremadrettet.

Med adfærdsændringen forventes desuden en 15 % øget anvendelse af løntilskud og voksenlæreordningen, der dog som følge af sparede forsørgelsesudgifter stort set forventes udgiftsneutral for kommunerne. De kompenseres dog lidt for øget administration.

Konsekvenser for Randers Kommune

Statens kompensation for manglende refusionsindtægter udgør for Randers knap 22 mio. kr. Dette modsvarer dog ikke det forventede refusionsindtægt i Randers, der er beregnet til 27 mio. kr. Randers Kommune bliver således underkompenseret godt 5 mio. kr.

Randers kommunes andel af den forudsatte besparelse ved adfærdsændring er 15 mio. kr. i 2019 stigende til ca. 17,5 mio. kr. årligt i 2020 og frem.

Tabel 4.1 Økonomisk konsekvens ved afskaffelse af driftsloft

Afskaffelses af driftslofter (mio. kr. 2019 pl)	Randers		
	2019	2020	2021
Tab på manglende kompensation refusion	-5,30	-5,39	-5,45
Adfærdsændring	-15,03	-17,61	-17,52
I alt	-20,33	-23,00	-22,97

Randers Kommune har dog ikke altid plads i servicerammen til at erstatte vejledning og opkvalificering (overførselsudgift konto 5) med virksomhedsrettede tilbud, der kræver flere virksomhedskonsulenter (serviceudgifter konto 6).

Konsekvensen ved at få færre indsatsmidler kan blive, at borgerne forbliver længere tid på ydelsen, og at Randers Kommune bliver straffet på ydelsesrefusionerne. Jf. hele investeringstankegangen beskrevet i afsnit A.4. Bilag A

I Bilag C findes en oversigt med de besparelser, der er udarbejdet for at adressere reduktionen i statens finansiering af indsatsmidler sfa. den forudsatte adfærdsændring.

4.1.2 Midtvejsregulering fra 2018 har indflydelse i 2019

Midtvejsregulering for 2018 betyder at bloktilskuddet ligeledes sættes ned med 37 mio. kr. i 2019 på forsørgelserne og 7 mio. kr. for driftsudgifter sfa. færre helårspersoner på landsplan.

Randers Kommune har ikke oplevet samme fald i antal ledige som på landsplan. Dette slår også igennem i budgetteringen for 2019, hvor et realistisk niveau for antallet af ledige gør, at basisbudgettet for indkomstoverførslerne er lagt 37 mio. kr. over KL's forventning. Årsagen hertil er, at Randers Kommune socioøkonomisk er dårligt stillet og derfor har en større gruppe af borgere tilbage på overførselsindkomster end bedre stillede kommuner. I Randers Kommune er der således en større gruppe borgere langt fra arbejdsmarkedet, der er uden uddannelse og har flere sociale,

fysiske og psykiske problemer. Denne gruppe er ikke så konjunkturfølsom og kommer således ikke så nemt ind på arbejdsmarkedet i en høj konjunktur som forsikrede ledige og jobparate kontanthjælpsmodtagere.

4.1.3 Forenkling af beskæftigelsesindsatsen -administrative lettelser endnu ikke vedtaget

Der er indtil nu kun kommet lovforslag i høring på den del af udspillet der vedrører forenkling af den økonomiske styring. Hvilken økonomisk betydning hele regeringens udspil ender med at have for kommunerne, er således fortsat behæftet med stor usikkerhed.

Administrative lettelser

Med forslaget forventer regeringen at kunne skabe administrative lettelser i kommunerne for ½ mia. kr., svarende til 1.000 ansatte og administrative forenklinger for 35 mio. kr. pr år.

Det har ikke været muligt at få indsigt i beregningsgrundlaget for den forventede besparelse på ½ mia. kr. Der blev derfor i efteråret nedsat en arbejdsgruppe blandt de 6 største byer, for at regne på besparelspotentialet ved de enkelte delforslag. Det blev på den baggrund vurderet urealistisk, at de forudsatte besparelser vil kunne indfries.

Konsekvenser for Randers Kommune

Det forudsatte effektiviseringspotentiale svarer på Randers niveau til 9,1 mio. kr. (8,5 mio. kr. + 0,6 mio. kr.) eller godt 18 medarbejdere.

4.1.4 Moderniserings- og effektiviseringsprogrammet (MEP)

MEP-programmet har hidtil været indarbejdet i Randers Kommunes budget med forudsatte effektiviseringer, som endnu ikke er udmøntet.

Det er indtil videre forventningen, at de administrative forenklinger på beskæftigelsesområdet vil kunne indgå i MEP. Men da der endnu ikke er stillet lovforslag på området, er det behæftet med stor usikkerhed, om forenklingerne vil indgå og i givet fald i hvilket omfang.

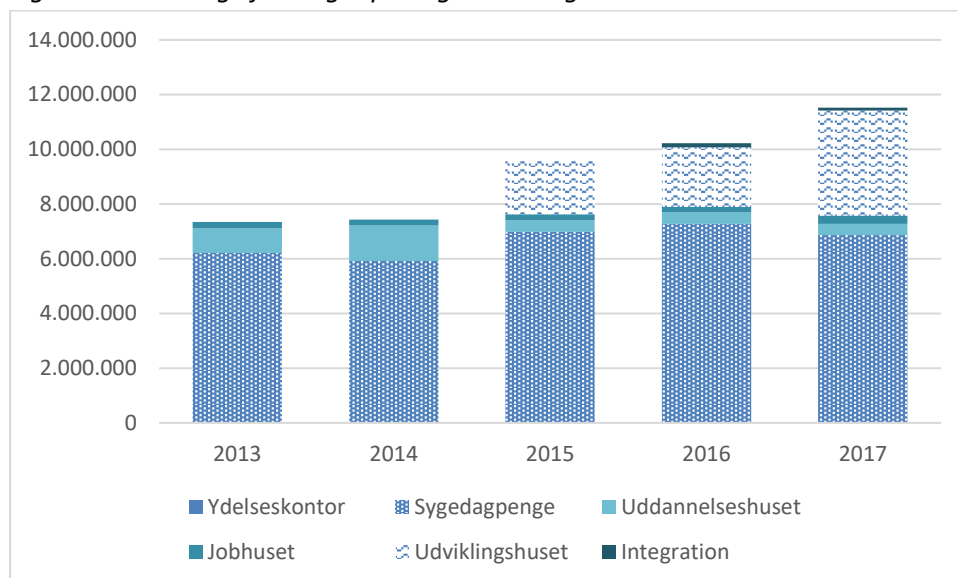
Jævnfør det fremsendte forslag til basisbudget 2019-2022 foreslår forvaltningen, at de allerede forudsatte besparelser knyttet til MEP afløses af et generelt effektiviseringskrav på 0,5% årligt. Såfremt dette vedtages vil det indebære et årligt effektiviseringskrav på beskæftigelsesområdet (serviceudgifter inkl. administration) på ca. 0,5 mio. kr. årligt. Eventuelle administrative forenklinger som følge af ovennævnte lovændringer vil kunne medgå til at indfri disse effektiviseringer.

4.2 Udgiftspres lægeerklæringer

Indførslen af reformen af førtidspension og fleksjob fra 2013, samt sygedagpengereformen fra 2014 har øget brugen af lægeerklæringer i kommunerne og dette har skabt et økonomisk pres på serviceudgifterne.

I Randers Kommune har udgifterne udviklet sig som illustreret i figur 4.1. Det ses, at man er gået fra et udgiftsniveau på omkring 7 mio. kr. i 2013 og 2014 til 11,5 mio. kr. i regnskab 2017.

Figur 4.1 Udvikling i forbruget på lægeerklæringer inkl. sundhedskoordinator 2013-2017

De økonomiske udfordringer på området har længe været kendt og er også tidligere blevet beskrevet i december 2015. 6-byerne har desuden i fællesskab rettet henvendelse til KL for at påpege den økonomiske underkompensation, der var ved indførslen af såvel føp/fleks og sygedagpenge reformen.

Udfordringen er samlet set, at de store ekstra udgifter til lægeerklæringer æder af budgettet til indsats for de ledige i Randers Kommune.

Der findes en række forskellige lægeerklæringstyper, der anvendes i myndighedsarbejdet på beskæftigelsesområdet, heraf er en del gjort obligatoriske med reformerne. Dette har ændret brugen af lægeerklæringer.

I et sygedagpenge forløb skal der således indhentes en obligatorisk attest LÆ 285 inden 8 uger, samt en lægeerklæring ved det fremrykkede revurderingstidspunkt ved 22 uger. Før sygedagpenge reformen skulle revurderingen ske ved 52 uger.

Når sagen forelægges rehabiliteringsteamet med henblik på indstilling til fleksjob, ressourceforløb eller førtidspension, skal der anvendes en obligatorisk LÆ 265.

Ved jobafklaringsforløb, samt ressourceforløb, er det desuden kun muligt at anvende regionens Kliniske Funktion til at udarbejde speciallægeerklæringer. Sundhedskoordinatoren fra regionen er en fast del af rehabiliteringsteamet og kan pege på, at en sag skal forelægges Klinisk Funktion. Dette følger af førtidspensionsreformen samt sygedagpengereformen.

Den øgede mængde af borgere i ressourceforløb og til en vis grad jobafklaringsforløb giver afledt et øget behov for lægelig dokumentation.

Af tabel 4.2 er udgifterne til lægeerklæringer opdelt på attest-type i 2016 og 2017. Samlet har der været en stigning i udgifterne fra 2016 til 2017 på 1,2 mio. kr., hvoraf stigningen på de obligatoriske udgør 1 mio. kr.

Det er værd at bemærke, at der har været et fald i brugen af de dyre speciallægeundersøgelser, men dog en tilsvarende stigning i brugen af Klinisk funktion. Desuden ses, at der har været en stigning i de "almindelige" lægeerklæringer - lægeerklæringer hvor der i reformerne var forudsat der skulle ske et fald.

Tabel 4.2 Udgifter til lægeerklæringer

Attesttype	2016	2017	Ændring	Ændring i %
LÆ 115 Journaloplys. fra speciallægepraksis	16.522	16.281	-241	-1%
LÆ 125 Statusattest	1.119.835	1.390.291	270.456	24%
LÆ 135 Specifik helbredsattest	691.517	847.169	155.652	23%
LÆ 145 Generel helbredsattest	791.410	1.010.157	218.747	28%
LÆ 225 Attest vedr. kronisk sygdom	34.533	45.874	11.341	33%
LÆ 265 rehabiliteringsteam	922.853	981.876	59.024	6%
LÆ 275 Speciallægeattest Klinisk funktion	419.273	1.108.564	689.291	164%
LÆ 275 Speciallægeattest Klinisk funktion psykolog	896.858	887.844	-9.014	-1%
LÆ 285 Sygedagpengeopfølgning - 8 ugers samtale	1.862.271	2.150.377	288.107	15%
Neuron- og psykologiske undersøgelser	1.436.368	927.252	-509.115	-35%
Ergoterapi	32.300	64.976	32.676	101%
I alt	8.223.738	9.430.661	1.206.923	15%
Heraf obligatoriske LÆ	4.101.254	5.128.662	1.027.407	25%

Kilde: Udtræk i økonomisystemet, egne beregninger.

Jobcentret har internt gjort følgende for at nedbringe udgifterne til lægeerklæringer:

- Budgetansvaret på lægeerklæringer er fra 2017 lagt ud til de enkelte afdelingsledere i jobcentret. Dette er gjort for at styrke det ledelsesmæssige fokus på budgetoverholdelse. Lægeerklæringer indgår således i de decentrale budgetter sammen med de øvrige sagsbehandlingsudgifter ved behandling og vurdering af de enkelte sager.
- Hvis der anmodes om en dyr speciallægeerklæring skal dette drøftes på teammøder, det er således ikke den enkelte sagsbehandler som har kompetence, men teamet.
- For at styrke styringen i forhold til brugen af lægeerklæringer har forvaltningen desuden udarbejdet et ledelsesinformationsværktøj, som er taget i brug fra maj 2018. Dette giver afdelingslederne i jobcentret mulighed for månedsvist at følge forbruget per attest type, målgruppe og medarbejdere.

For at imødekomme det fortsatte pres på konto 6 fra lægeerklæringerne, er der forskellige løsningsmodeller:

1. at man ikke gør noget og fortsætter som nu, hvor Jobcenteret selv finder pengene. Det er det der er indarbejdet i basisbudgettet og det der gælder hvis der ikke handles.
2. at man finder pengene i budgetforhandlingerne i råderummet – en prioritering på linie med andre forslag.

Under alle omstændigheder, skal der fortsat ses på mulighederne for at nedbringe udgifterne til lægeerklæringer med nye styringsværktøjer, faglige og styringsmæssige metoder, da den fortsatte vækst i udgifterne til lægeerklæringer udhuler budgettet til sagsbehandling og samtaler (indsats) for de sygedagpenge-, ressourceforløbs-, kontanthjælpsmodtagere m.fl.

4.3 Forberedende Grunduddannelse (FGU).

Regeringen og alle Folketingets øvrige partier indgik den 13. oktober 2017 aftalen ”Aftale om bedre veje til uddannelse og job”, som bl.a. betyder, at en række af de nuværende forberedende uddannelses tilbud erstattes af én ny Forberedende Grunduddannelse (FGU).

FGU skal være målrettet unge under 25 år, som har afsluttet grundskolen og ikke har gennemført eller er påbegyndt en ungdomsuddannelse.

FGU skal integrere seks tilbud i ét. Det drejer sig om tilbuddene:

- Produktionsskole
- Kombineret ungdomsuddannelse (KUU)
- Erhvervsgrunduddannelse (EGU)
- Almen voksenuddannelse (AVU)
- Forberedende voksenundervisning (FVU)
- Ordblindeundervisning for voksne

Den nye uddannelse reguleres i to nye love, som er vedtaget af Folketinget den 29. maj 2018, med henblik på, at de første elever starter på FGU i august 2019. De seks ovennævnte tilbud ophører med at eksistere i forlængelse heraf, med en overgangsordning for allerede påbegyndte forløb.

Randers Kommune er gået sammen med Favrskov, Norddjurs og Syddjurs Kommuner om at oprette 4 skoler, heraf en i hver kommune, som administrativt og ledelsesmæssigt er organiseret i én selvejende institution, placeret i Randers Kommune.

Randers Kommune forventer at målgruppen i Randers Kommune vil omfatte 350-400 årselever. I alt for dækningsområdet Randers-Favrskov-Norddjurs-Syddjurs forventes 650 årselever. Det er endnu svært at forudsige om skolerne i tre mindre kommuner vil være bæredygtige tilbud, ligesom det er svært at forudsige konsekvenserne af, hvis tilbuddene bliver for små, og måske for svært ved at tilbyde alle uddannelsesretninger. For Randers Kommune, skal der være opmærksomhed på, om det kan betyde øget tilflytning af udsatte unge til kommunen.

De unge forventes primært at skulle visiteres umiddelbart efter grundskolen, men en del af de unge i målgruppen er i dag på uddannelseshjælp. Som udgangspunkt kan de unge i målgruppen samlet set have et forløb af 2 års varighed på FGU, evt. fordelt på flere forløb. Der kan dog dispenseres herfra, hvis særlige forhold taler herfor. Det samme gælder aldersgrænsen på 25 år.

Randers Kommune har til opgave at visitere de unge til FGU samt afholde 65 % af udgiften. Visitations- og budgetansvar for FGU er i Randers Kommune placeret hos Børn & Skole. Da en del af udgifterne til de forberedende tilbud, herunder produktionsskoletilbud og EGU, i dag afholdes af beskæftigelsesområdet, er der behov for en grundig analyse af de tilbuds nuværende elevgruppe og økonomi, med henblik på at der overføres det rette budget fra beskæftigelsesområdet til Børn & Skole.

Opmærksomhedspunkter:

- Det er væsentligt ikke at visitere elever til FGU, som før FGU ville have påbegyndt et grundforløb på en erhvervsuddannelse eller andre tilbud med statslig finansiering.
- Hvis der er flere elever i produktionsskoletilbud og EGU i dag, end der fremover skal være i FGU, er det vigtigt at fastholde et budget på beskæftigelsesområdet til de unge, der falder uden for FGU-målgruppen.
- Der er behov for løbende opfølgning på effekten af FGU-tilbuddet. Hvis færre afsluttede elever kommer i beskæftigelse og uddannelse, end det er tilfældet for produktionsskoler og EGU i dag, så koster det på overførsler og indsats på beskæftigelsesområdet, medmindre der indarbejdes en incitamentsstruktur i budgetteringen.

4.4 Opsummering

På overførselsområdet er den økonomiske udfordring 64 mio. kr. i 2019 - heraf vedrører 27 mio.kr. indsatsmidlerne og 37 mio. kr. forsørgelsesudgifterne.

Område	Årsag	Beløb i mio. kr.
Indsatsmidler		27
<i>Heraf</i>	<i>Adfærdsændring</i>	<i>15</i>
	<i>Tab på manglende kompensation refusion</i>	<i>5</i>
	<i>Midtvejsregulering fra 2018</i>	<i>7</i>
Forsørgelsesudgifter	<i>Midtvejsregulering fra 2018</i>	37

Der lægges fra forvaltningen side op til at beskæftigelsesområdet skal finde besparelser på indsatsmidlerne svarende til den forudsatte adfærdsændring på 15 mio. kr. stigende til 17,5 mio. kr. i overslagsårene, mens den resterende budgetreduktion på 5+7+37 mio. kr. indgår i den generelle finansiering i budget 2019-2022.

På serviceområdet står arbejdsmarkedsområdet samlet set overfor en økonomisk udfordring på 5 mio. kr. til lægeerklæringer, samt en andel af MEP programmet (alternativt et årligt effektiviseringskrav jf. forvaltningens forslag til basisbudget 2019-2022). Det er stadig uvist, hvor meget regeringens udspil om regelændringer kommer til at kunne indgå i udmøntningen af de forudsatte effektiviseringer i MEP. Der afventes fortsat et lovforslag på området. I udspillet opereres

med en besparelse på 500 mio. kr. på landsplan, svarende til 9,1 mio. kr. i Randers. Dette vurderes dog både af KL og af 6-byerne urealistisk.

5. Konklusion

Målgruppesammensætningen på beskæftigelsesområdet har ændret sig. Højkonjunktoren har skabt et fald i de konjunkturfølsomme målgrupper som forsikrede ledige og jobparate kontanthjælpsmodtagere. Målet i de seneste års reformer på beskæftigelsesområdet har været at få flere fra svage målgrupper med lav arbejdssevne knyttet til arbejdsmarkedet. Det har øget antallet af borgere, som skal have en aktiv beskæftigelsesindsats fra kommunen.

Benchmarkinganalysen viser, at Randers Kommune er en af de kommuner, der relativt set har flest borgere på offentlig forsørgelse. Flytteanalysen viser en nettotilflytning til Randers Kommune af offentligt forsørgede.

Baseret på den seneste analyse af kommunernes rammevilkår for beskæftigelsesindsatsen ligger Randers Kommune på det niveau man kunne forvente, som er i den mest udfordrede fjerdedel af landets kommuner.

For at optimere beskæftigelsesindsatsen yderligere kunne der frem mod næste års budgetlægning ses nærmere på tilbudsviften hos de kommuner, der klarer sig bedre på beskæftigelsesområdet end man kunne forvente ud fra deres socioøkonomiske forudsætninger. Disse kommuner kan det kommende benchmarking-system fra beskæftigelsesministeriet formentligt hjælpe med at identificere.

Udgifterne til den samlede beskæftigelsesindsats (konto 5 og konto 6) ligger under landsgennemsnittet i Randers og blandt de laveste sammenlignet med 7 byerne. Og det til trods for en relativ indsatsung målgruppesammensætning. Desuden er Randers kommet langt med omlægningen fra traditionel aktivering til mere virksomhedsrettet og samtalebaseret indsats.

Randers kommune står overfor en række økonomiske udfordringer på beskæftigelsesområdet:

På indkomstoverførsler er udfordringen 64 mio. kr., hvoraf beskæftigelsesområdet skal finde de 15 mio. kr. forudsat ved adfærdsændringer sfa. afskaffelse af driftslofter.

Tabel 5.1 Oversigt over kommende og nuværende økonomiske udfordringer:

Udfordringer (mio. kr.)	2019	2020-22
Regeringsudspil	15,0	17,5
- afskaffelse af driftsloft på driftsudgifter og heraf forudsat adfærdsændring ift. indsats (del af erhvervs- og vækstpakken)		
Regeringsudspil - Administrative forenklinger (Usikkert) (andel af MEP)	9,1	9,1
Lægeerklæringer	5	5
Ialt	29,1	31,6

I en situation, hvor de senere års reformer har øget antallet af borgere langt fra arbejdsmarkedet med krav på indsats, reduceres der altså i indsatsmidlerne. Dette kræver enten at der tilføres midler fra andre områder i kommunen eller der skæres på indsatsen overfor de ledige.

Der er udarbejdet et sparekatalog for at adressere reduktionen i staten finansiering af overførselsudgifter sfa. den forudsatte adfærdsændring ved afskaffelse af driftslofterne. Sparekataloget medfører en mere virksomhedsrettet tilgang både på ungeområdet og blandt de mere tunge målgrupper langt fra arbejdsmarkedet, som sparekravet forudsætter.

Dette kan have konsekvenser for de politiske målsætninger på området – eksempelvis ”Randers uddanner alle unge”. Der bruges mange indsatsmidler på ungemålgruppen. Dette er en langsigtet strategi, da der er evidens for at uddannelse styrker den langvarige arbejdsmarkedstilknytning og dermed stiller den unge og Randers Kommune bedre i fremtiden.

På serviceområdet er der et fortsat økonomisk pres fra lægeerklæringer. For at imødekomme det fortsatte pres, er der forskellige løsningsmodeller:

1. at man ikke gør noget og fortsætter som nu, hvor Jobcenteret selv finder pengene. Det er det der er indarbejdet i basisbudgettet og det der gælder hvis der ikke handles.
2. at man finder pengene i budgetforhandlingerne i råderummet – en prioritering på linie med andre forslag.

Under alle omstændigheder, skal der fortsat ses på mulighederne for at nedbringe udgifterne til lægeerklæringer med nye styringsværktøjer, faglige og styringsmæssige metoder, da den fortsatte vækst i udgifterne til lægeerklæringer udhuler budgettet til sagsbehandling og samtaler (indsats) for de sygedagpenge-, ressourceforløbs-, kontanthjælpsmodtagere m.fl.

Bilag A. Økonomiske styringsmekanismer på beskæftigelsesområdet

Økonomien på beskæftigelsesområdet er kompleks og mere lovbundet end økonomien på de øvrige kommunale serviceområder. I dette afsnit redegøres kort for de statslige styringsdimensioner, samt bevillingsniveauer i Randers Kommune. Desuden beskrives samspillet mellem kommunale indtægter og udgifter.

Økonomien på beskæftigelsesområdet består af forsørgelsesydelse til borgere, udgifter til beskæftigelsesindsatser til at bringe borgere tilbage på arbejdsmarkedet eller i uddannelse, samt udgifter til myndighedsopgaver, herunder samtaler og udbetaling af ydelser.

A.1 Statslig styring

A.1.1 Service og indkomstoverførsler

Staten opdeler de kommunale driftsudgifter i serviceudgifter og overførselsudgifter. På beskæftigelsesområdet udgør overførselsudgifterne langt størstedelen af udgifterne.

Niveauet for de samlede kommunale serviceudgifter aftales hvert år i aftalen om kommunernes økonomi mellem KL og regeringen. Man kalder det også for servicerammen. Bruger kommunerne mere end det aftale niveau, sanktioneres staten med 60 % for de kommuner, der har overskredet deres budget og 40 % kollektivt i det såkaldte bloktilskud. På beskæftigelsesområdet omfatter serviceudgifterne blandt andet udgifter til myndighedsopgaver, herunder samtaler og ydelsesudbetaling, samt lægeerklæringer.

Overførselsudgifter bliver også kaldet de lovbundne udgifter og er ofte konjunkturafhængige. Det gælder især for overførslerne til forsikrede ledige samt den stærkeste gruppe af kontanthjælpsmodtagere, f.eks. dem i løntilskudsjob. Der er meget begrænset konjunkturfølsomhed på overførslerne til den svageste gruppe af kontanthjælpsmodtagere og de øvrige overførsler. For sygedagpengemodtagere er konjunkturfølsomheden endda svagt negativ⁶.

Der er ikke på samme måde som ved serviceudgifterne et udgiftsloft på området, men kommunerne kompenseres for udgifter på området gennem forskellige refusionsmekanismer og udviklingen i udgiftsniveauet gennem den såkaldte budgetgaranti og den tilsvarende ordning kaldet beskæftigelsestilskud på det forsikrede område – se faktaboks. På beskæftigelsesområdet omfatter

---

⁶ Afrapportering fra Finansieringsudvalget, Økonomi og Indenrigsministeriet, februar 2018.

overførselsudgifterne blandt andet udgifter til indkomstoverførsler såsom kontanthjælp, sygedagpenge og A-dagpenge, samt driftsudgifter til aktivering og integrationsprogram.

FAKTABOKS

Hvad er budgetgaranti, beskæftigelsestilskud og DUT?

BUDGETGARANTI

Den lovfæstede budgetgaranti er indført for at afhjælpe konsekvenserne af konjunkturudsving og dermed gøre kommunerne mindre sårbare i perioder med lavkonjunktur. Hvis kommunernes udgifter til f.eks. kontanthjælp og førtidspension ændres som følge af konjunktursvingninger, ændres således også statens bloktilskud til kommunerne via budgetgarantien.

Budgetgarantien dækker konjunkturafhængige udgiftsområder som kontanthjælp, aktivering og orlovsydelse, ledighedsydelse, erhvervsgrunduddannelse, førtidspension samt integration af flygtninge og indvandrere.

Kommunerne kompenseres under ét - dvs. budgetgarantien er udgiftsneutral for alle kommuner under ét. Fordelingen sker på baggrund af kommunernes indbyggertal, hvilket resulterer i både over- og underkompensation. Randers Kommunes andel udgør 1,7 %.

BESKÆFTIGELSESTILSKUD

Beskæftigelsestilskuddet blev indført i forbindelse med jobcenterreformen, som medførte, at kommunerne fra budget 2010 skulle medfinansiere udgifterne til dagpenge og aktivering af forsikrede ledige. Beskæftigelsestilskuddet er et statsligt tilskud til kommunerne under ét, der dækker udgifterne forbundet med de forsikrede ledige, og udgør dermed en form for budgetgaranti. Det udgøres af et grundtilskud (baseret på udgifterne til området 2 år før tilskudsåret) og et merudgiftsbehov (beregnet som forskellen mellem grundtilskuddet og de skønnede udgifter i tilskudsåret), og der er samtidig indført et landsdelsprincip, hvor den enkelte kommunes regulering foretages i forhold til udviklingen i landsdelen.

Beskæftigelsestilskuddet er genstand for både en midtvejs- og en efterregulering.

DUT

Det Udvidede Totalbalanceprincip indebærer, at staten - via en forhøjelse af det samlede statstilskud - i princippet fuldt ud kompenserer kommunerne for merudgifter ifm. ny lovgivning. Hvis kommunernes opgaver reduceres, sker der tilsvarende en reduktion i statstilskuddet. Kompensationen via DUT-princippet fordeles – som statstilskuddet i øvrigt - efter befolkningstal.

I Randers Kommune vinder man på Beskæftigelsestilskuddet og ordningen har i årene 2010-2017 bidraget med 108 mio. kr. til kommunekassen.

A.1.2 Konto 5 og konto 6

Økonomi og Indenrigsministeriet udstikker retningslinjer for Budget og regnskabssystem for Kommuner. Heraf fremgår blandt andet det man kalder den autoriserede kontoplan samt konteringsregler, der begge er bindende for kommunerne. Kontoplanen er opbygget med 10 hovedkonti, hvoraf konto 5 vedrører Sociale opgaver og beskæftigelse og konto 6 vedrører Fællesudgifter og administration

Hovedkonti i den autoriserede kontoplan:

- 0 Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger
- 1 Forsyningsvirksomheder m.v.
- 2 Transport og infrastruktur
- 3 Undervisning og kultur
- 4 Sundhedsområdet
- 5 Sociale opgaver og beskæftigelse**
- 6 Fællesudgifter og administration**
- 7 Renter, tilskud, udligning, skatter m.v.
- 8 Balanceforskydninger
- 9 Balance

Udgifter skal yderligere opdeles i hovedfunktioner og funktioner, hvor hovedfunktion opdeler i enkelt formål eller aktivitetsområde (Eks. 5.57 kontante ydelser) og funktion opdeler yderligere på formålsbestemte aktiviteter (Eks. 5.57.71 Sygedagpenge og 5.57.73 kontanthjælp- og uddannelseshjælp).

Ved indberetning af budgetter og regnskaber til Økonomi- og Indenrigsministeriet og Danmarks Statistik skal disse opdelinger anvendes⁷.

A.1.3 Overblik over styringsdimensioner

Nedenstående figur illustrerer de forskellige "styringskasser" en udgift kan puttes i.

Figur A.1 Styringsdimensioner

---

⁷ Der kan læses mere om yderligere opdeling i den autoriserede kontoplan ift. gruppering og dranst på <https://budregn.oim.dk/budget-og-regnskabssystem-for-kommuner.aspx>

	Udgiftstyper	Serviceudgifter	Indkomstoverførsler		
IM-konto	Bevillingsniveau		Budgetgaranti	Ikke budgetgaranti	Beskæftigelsestilskud
Konto 5	3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser	Tilskud produktionskoler, Arbejdsgiverudgift kommunale løntilskud, Midlertidig boligplacering flygtninge	Driftsudgifter til aktivering og integrationsprogram, Løntilskud (på nær forsikrede), Kontanthjælp, Uddannelseshjælp, Jobrotation, Revalidering, Ledighedsydelse, Førtidspension, EGU, Integrationsydelse, Ressourceforløbsydelse	Sygedagpenge, Fleksjob, Personlige tillæg, Boligsikring/ - ydelse, Seniorjob, Ordinær uddannelse og vejl. uden refusion, Grundtilskud	
	3.3 Udgifter omfattet af Beskæftigelsestilskuddet				A-dagpenge, Løntilskud, hjælpemidler og personlig assistance forsikrede ledige
Konto 6	1.1 Administration - Jobcenter og ydelsescenter	Jobkonsulenter, Ydelsessagsbehandling, Lægeerklæringer			

A.2 Styring i Randers Kommune

I Randers Kommune styres også på flere bevillingsniveauer. Bevillingsniveauet er det organisatoriske niveau, hvortil bevillingen tildeles. En bevilling er byrådets tilladelse til, at kommunen betaler udgifter eller får indtægter. I Randers Kommune er der vedtaget et bevillingsniveau, som ligger på sektorniveau. Det giver forvaltningerne en hvis grad af frihed, da det kun er afvigelser på bevillingsniveauet, der skal forklares overfor Byrådet. Inden for den enkelte bevilling er der mulighed for selv at disponere indenfor udvalgsområderne.

Økonomien vedrørende beskæftigelsesområdet er fordelt på tre bevillingsområder, som det også fremgår af figur UU.

Under beskæftigelsesudvalget hører bevillingsområde 3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser, samt 3.3 Udgifter omfattet af beskæftigelsestilskuddet. Bevillingsområderne indeholder hovedsagelig udgifter og indtægter vedrører forsørgelsesydelse til borgere og udgifter til aktivering af ledige.

Under økonomiudvalget ligger bevilling 1.1 Administration. Herunder ligger udgifter og indtægter vedrørende administrationen af jobcentret og ydelsescentret. Her ligger udgifterne til samtaler med de ledige, virksomhedskonsulenter, udbetaling af ydelser og lægeerklæringer.

Forvaltningen kan således ikke frit omlægge indsatsen på beskæftigelsesområdet. Ønsker man eksempelvis at mindske brugen af vejledning og opkvalificering på bevilling 3.1 og i stedet øge brugen af virksomhedskonsulenter på bevilling 1.1, kræver dette godkendelse af byrådet.

A.2.1 Styringsregler for overførsler, tillægsbevillinger og budgettering

Alt efter om en udgift er en serviceudgift eller overførsel er der forskellige spilleregler i Randers Kommune for, hvordan man budgetlægger, finansierer tillægsbevillinger og muligheden for overførsel. Styringsreglerne fremgår af nedenstående tabel A.2

Tabel A.2 Styringsregler i Randers Kommune

Parameter	Serviceudgift	Øvrig drift
Overførsel mellem år	Overskud/underskud overføres indenfor de angivne rammer (se nedenfor)	Ingen overførselsadgang (dvs. overskud tilfalder kommunekassen og underskud finansieres af kommunekassen)
Tillægsbevillinger	Der gives ikke ufinansierede tillægsbevillinger i løbet af året. Udgangspunktet er, at eventuelle merudgifter skal finansieres indenfor bevillingsområdet selv. Det kan i den forbindelse være nødvendigt at inddrage øvrige bevillingsområder indenfor udvalget. Udvalget kan herunder også vælge, at henvise en sag til de årlige budgetforhandlinger. I særlige tilfælde kan direktionen foretage en helhedsvurdering af kommunens samlede økonomi, som kan indgå i grundlaget for forvaltningens indstilling til udvalg og byråd ved de løbende budgetopfølgninger.	Tillægsbevillinger finansieres indenfor den samlede kommunale økonomi
Budgetlægning (teknisk budget)	Der reguleres som udgangspunkt kun med pris- og lønskøn samt byrådsbeslutninger. Demografireguleringer indregnes efter særskilt godkendelse.	Der budgetlægges "fra bunden" med udgangspunkt i KL's skøn suppleret med egne regnskabserfaringer. Niveauet fastlægges i samarbejde ml fagforvaltning og økonomiafdelingen.

A.3 Refusion

A.3.1 Refusion på aktiveringsudgifter

For aktiveringsudgifter til ressourceforløb og jobafklaringsforløb yder staten 50 % refusion.

For andre målgrupper er refusionen afhængig af et driftsloft. Det er disse driftslofter der er lovforslag om at afskaffe fra 2019 og således forenkle styringsmekanismen. I nedenstående beskrives hvordan det fungerer i dag.

Der er to driftslofter på aktiveringsudgifter til vejledning og opkvalificering, ordinær uddannelse og mentorforløb:

- Et for ledighedsrelaterede målgrupper (dagpenge, kontanthjælp og uddannelseshjælp)
- Et for de øvrige målgrupper (revalidering, ledighedsydelse, sygedagpenge).

Driftslofterne angiver de maksimale udgifter, som kommunerne enkeltvis kan hente 50 % refusion hjem af. Om en aktiveringsudgift hører under driftsloftet (er refusionsberettiget), afhænger blandt andet af målgruppe og hvornår tilbuddet gives. Eksempelvis er der ikke refusion på øvrig vejledning og opkvalificering for dagpengemodtagere.

Driftslofterne beregnes som kommunens helårspersoner på ydelserne ganget med et såkaldt rådighedsbeløb. Rådighedsbeløbet fastsættes i forbindelse med finansloven for det enkelte år. For

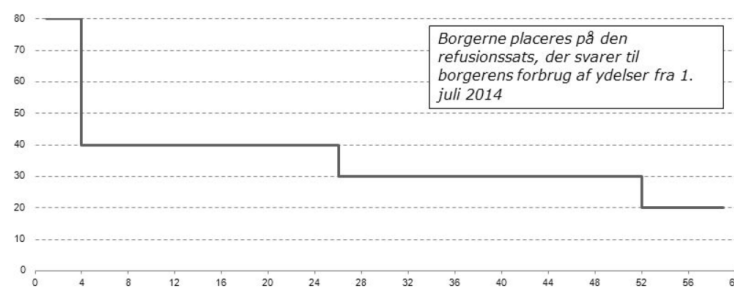
2018 er der i finanslovsforslaget udmeldt et driftsloft på henholdsvis 11.414 kr. på det ledighedsrelaterede driftsloft og 10.139 kr. på driftsloftet for de øvrige målgrupper.

Regeringen har med erhvervs- og iværksætter pakken fremsat forslag til forenkling af den økonomiske styring af beskæftigelsesindsatsen ved at fjerne driftslofter og refusioner på indsatsen. Således vil det fremadrettet være brutto-aktiveringsudgifterne, der er budgetgaranterede og ikke som i dag nettoaktiveringsudgifterne.

A.3.2 Refusion på ydelser - trapperefusion

Med Refusionsreformen fra 2016 blev den såkaldte trapperefusion indført. Refusionen på ydelser afhænger nu kun af tiden på offentlig forsørgelse. Jo længere tid på forsørgelse, jo mindre refusion til kommunen - efter 52 uger vil statens refusion af kommunens udgift til ydelser kun være 20 %.

Den nye refusionstrappe pr. 4. januar 2016

- Efter 52 uger vil den statslige refusion af kommunens udgift til ydelser være 20 pct.

Som følge af refusionsreformen bærer kommunerne altså en større andel af finansieringen af overførselsudgifter og der er derfor et øget økonomisk incitament til at gøre, det der virker i beskæftigelsesindsatsen.

Ydelser omfattet af refusionstrappen:

- A-dagpenge
- Midlertidig arbejdsmarkedsydelse
- Særlig uddannelsesydelse
- Kontantydelse
- Kontanthjælp, aktivitetstillæg, barselstillæg og særlig støtte
- Uddannelseshjælp, aktivitetstillæg, barselstillæg og særlig støtte
- Integrationsydelse
- Sygedagpenge, herunder også refusion til arbejdsgivere
- Ledighedsydelse
- Revalideringsydelse, herunder boligtilskud
- Ressourceforløbsydelse
- Førtidspension
- Flekslønstilskud og tilskud til selvstændigt erhvervsdrivende, bemærk dog at der er indført et særligt tilskud til kommunen (fleksbidraget)
- Løn tilskud til offentlige og private arbejdsgivere. Gælder dog ikke førtidspensionister i skånejob.

A.4 Sammenhæng mellem forsørgelsesydelse og indsats – investeringsmodeller.

Mange kommuner er blandt andet på baggrund af refusionsreformen begyndt at arbejde med investeringsmodeller. Tanken med en investeringsmodel er, at budgettilførsel til en særlig indsats på et område, kan mindske udgifterne til eksempelvis forsørgelse, hvilket samlet set kan generere et større råderum i kommunens samlede økonomi.

En række aktører har udarbejdet værktøjer til at opstille og lave businesscases for investeringsmodeller for at hjælpe kommuner med at synliggøre, hvad kommunen kan spare på overførselsområdet ved at lave den rette indsats for borgerne. På socialområdet kan nævnes Den Socialøkonomiske investeringsmodel SØM udarbejdet af socialstyrelsen, mens investeringsredskabet jobinvestering kan anvendes på beskæftigelsesområdet. Værktøjet er stadig under udarbejdelse af STAR og VIVE. På integrationsområdet har SIRI, KL og Mploy ligeledes stillet et værktøj til rådighed.

Randers Kommune har også i flere omgange arbejde med investeringsmodeller. På overførselsudgifterne har der været investeringsmodeller på sygedagpengeområdet (budgetforlig 2013) ledighedsydelse/fleksjob (etablering af mikrofleksjob, 2014), mellemkommunal refusion (samling af opgaver til styring af mellemkommunal afregning, 2014) og kontanthjælpsområdet (Parat til Job, 2018).

Der er desuden en økonomisk politik for Randers Kommune under udarbejdelse, hvori byrådet har mulighed for at opstille nogle principper for anvendelse af investeringsmodeller. Oplægget til principper ser således ud:

- *Det skal sikres, at den udgift, der foreslås finansieret ved en investeringsmodel, ligger udover det, som rettelig kan finansieres indenfor det almindelige budget.*
- *Der skal foreligge en faglig velbegrundet vurdering af, at investeringsmodellen fører til økonomiske gevinster, der som minimum kan finansiere udgifterne ved investeringsmodellen (business case),*
- *Investeringsmodeller skal som udgangspunkt være likviditetsmæssigt neutrale indenfor budgetperioden.*
- *Der gennemføres en systematisk (årlig) opfølgning på, om de forventede effekter opnås med henblik på politisk stillingtagen til om initiativet skal fortsætte eller bringes til ophør.*
- *Effekterne af investeringsmodeller budgetteres forsigtigt. Udgangspunktet er, at der kun budgetteres med en gevinst, der svarer til investeringen, selvom den forventede gevinst er større. Men ud fra en konkret vurdering vil byrådet kunne fravige dette princip.*

Forslag om eventuelle investeringsmodeller og den årlige opfølgning på disse udarbejdes altid i et samarbejde mellem pågældende fagforvaltning og kommunens centrale økonomiafdeling.

Man bør være opmærksom på at investeringsmodeller er forbundet med risici, da de bygger på veldokumenterede antagelser som dog ikke er sikre. Det kan være store beløb der mangler i kommunekassen, hvis indsatsen ikke lykkes og den forudsatte effekt udebliver. Desuden kræver det ofte servicemidler, at opnå en besparelse på indkomstoverførslerne og der er i Randers Kommune ikke altid plads indenfor servicerammen til en sådan investering.

A.5 Sammenhæng mellem kommunens udgiftsside og indtægtsside

På beskæftigelsesområdet er det vigtigt at forstå, at der er en meget tæt sammenhæng mellem udgifter og indtægter på området. På indtægtssiden er kommunerne i en slags konkurrence med hinanden, om at gøre det godt på beskæftigelsesområdet. Hver kommune får kun indtægter svarende til sin befolkningsandel. Har indsatsen en effekt under landsgennemsnittet, vil kommunen få et indtægtstab. Dette beskrives nærmere nedenfor:

A.5.1 Budgetgaranti

På indkomstoverførslerne gælder en budgetgarantiordning der indebærer, at kommunerne under ét bliver kompenseret for stigende udgifter til indkomstoverførsler og modsat bliver modregnet ved faldende udgifter⁸. Hvis den generelle konjunkturudvikling medfører flere i ordinære job bliver kommunerne altså under ét fuld ud modregnet i bloktilskuddet og Randers Kommunes andel heraf svarer til andelen af folketallet, pt. 1,71%.

Der kan selvfølgelig tænkes tilfælde, hvor Randers gør en ekstraordinær indsats, der medfører en endnu større reduktion i antallet på overførsler end gennemsnittet af kommunerne. I en sådan situation vil Randers selv kunne beholde den ekstra gevinst – dog kun i en begrænset periode (på 1-2år), idet de øvrige kommuner uden tvivl vil efterligne de særlige initiativer, der i givet fald er taget i Randers Kommune.

Der kan også tænkes tilfælde, hvor Randers kommer til at opleve et tab. Hvis der fx vedtages en lovændring, der betyder at kommunerne under ét forudsættes at spare 1 mia. kr. vil Randes Kommunes bloktilskud blive reduceret med 17,1 mio. kr. Hvis Randes Kommune ikke kan finde udgiftsreduktioner på 17,1 mio. kr. som følge af denne lovændring vil der altså være et tab.

Det samlede regnestykke afhænger således altid af, hvordan Randers klarer sig i forhold til landsgennemsnittet. Med andre ord vil det aldrig kunne vurderes, om en ændring i kommunens egne tal er "god eller dårlig" før den tilhørende ændring på landsplan kendes. Først da kan det samlede regnestykke gøres op.

A.5.2 Skat, tilskud og udligning

Når folk på indkomstoverførsler kommer i ordinært job vil det medføre en merindtægt på de kommunale indkomstskatter. Hvis skatteindtægterne i Randers stiger mere end i andre kommuner (som følge af en ekstraordinær indsats i Randers) vil den ekstra skatteindtægt dog blive modregnet af udligningen med ca. 90%. Hvis det kommunale skattegrundlag fx stiger med 250.000 (fordi en kontanthjælpsmodtager har fået ordinært arbejde) vil det betyde 64.000 kr. mere i skatteindtægter, men når udligningen modregnes er der kun ca. 6.000 kr. tilbage.

Den generelle stigning i indtægterne i hele landet vil blive modregnet fuldt ud i balancetilskuddet (dog ikke i selve tilskudsåret). Og en eventuel ekstraordinær indsats vil blive modregnet med ca. 90% via udligningen. Konklusionen er, at effekten på skattesiden er ret begrænset.

---

⁸ Bemærk, at de forsikrede ledige har deres egen "budgetgarantiordning".

En ekstraordinær indsats for at nedbringe antallet af ledige vil desuden påvirke opgørelsen af kommunens socioøkonomiske udgiftsbehov og dermed ændre udligningen. I det socioøkonomiske udgiftsbehov indgår pt. 14 kriterier, hvoraf nogle kriterier har direkte sammenhæng til antallet af ledige, fx "antallet af 20-59 årige uden beskæftigelse udover 5 pct.". Hvis antallet her reduceres med 1 person (og der ikke ændres i landstallene) betyder det et mistet udligningsbeløb på ca. 50.000 kr.

A.5.3 Nettokonsekvens af reduktion i antal på overførsel

En reduktion i antallet af personer på indkomstoverførsler vil som udgangspunkt blive modregnet fuldt ud – via en reduktion af budgetgarantien (udgiftssiden) og balancetilskuddet (indtægtssiden). Hvis det lykkes Randers at gøre en ekstraordinær indsats kan der være en gevinst i en begrænset periode. Denne gevinst vil primært være på udgiftssiden, idet øgede skatteindtægter udlignes med ca. 90%. Dertil kommer at en lavere udligning fra det socioøkonomiske indeks vil "spise" en del af gevinsten på udgiftssiden.

Det kan dog stadig betale sig at gøre alt hvad der er muligt for at reducere antal borgere på indkomstoverførsler. Hvis indsatsen i Randers har en effekt under landsgennemsnittet, vil Randers nemlig få et tab. Og kun hvis effekten i Randes er over landsgennemsnittet kan der i en begrænset periode indhøstes en gevinst.

Effekt af indsats	Nettokonsekvens for Randers
Under landsgennemsnit	Tab
På landsgennemsnittet	Ingen (eller minimal effekt)
Over landsgennemsnittet	Gevinst (dog kun i begrænset periode)

At det altid vil kunne betale sig at reducere antal borgere på indkomstoverførsel gør også, at beregninger i investeringsmodeller normalt helt ser bort fra konsekvenserne for den kommunale udligning og budgetgaranti.

Bilag B. Flytteanalyse tabel

Til- og fraflytning af borgere på offentlig forsørgelse i Randers Kommune 2013-17 - fordelt på målgrupper					
2017	Antal ydelsesmodtagere i				Nettotilflytning
	alt	Tilflyttere	Fraflyttere		
Forsikret ledig	5.316	389	401		-12
Kontanthjælp - jobparat	808	77	61		16
Kontanthjælp - aktivitetsparat	1.597	89	98		-9
Kontanthjælp - integrationsprogram	1	-	1		-1
Uddannelseshjælp - åbenlyst uddannelsesparat	552	89	83		6
Uddannelseshjælp - uddannelsesparat	712	104	105		-1
Uddannelseshjælp - aktivitetsparat	755	65	89		-24
Sygedagpenge	4.126	146	108		38
Fleksjobberettiget	2.174	33	39		-6
Ressourceforløb	507	15	12		3
Jobafklaringsforløb	875	25	18		7
Revalidering	14	2	1		1
Forrevalidering	6	-	1		-1
Førtidspension	4.694	128	142		-14
Integrationsydelse	633	87	61		26
Offentligt forsørgede i alt	20.061	1.110	1.110		-
2016	Antal ydelsesmodtagere i				Nettotilflytning
	alt	Tilflyttere	Fraflyttere		
Forsikret ledig	6.240	453	358		95
Kontanthjælp - jobparat	875	68	53		15
Kontanthjælp - aktivitetsparat	1.666	100	79		21
Kontanthjælp - integrationsprogram	363	2	10		-8
Uddannelseshjælp - åbenlyst uddannelsesparat	606	114	81		33
Uddannelseshjælp - uddannelsesparat	663	120	68		52
Uddannelseshjælp - aktivitetsparat	808	98	87		11
Sygedagpenge	4.043	132	101		31
Fleksjobberettiget	2.112	43	35		8
Ressourceforløb	381	12	14		-2
Jobafklaringsforløb	776	23	26		-3
Revalidering	36	5	3		2
Forrevalidering	10	1	2		-1
Førtidspension	4.878	154	144		10
Integrationsydelse	563	22	6		16
Offentligt forsørgede i alt	20.946	1.189	964		225
2015	Antal ydelsesmodtagere i				Nettotilflytning
	alt	Tilflyttere	Fraflyttere		
Forsikret ledig	6.559	465	400		65
Kontanthjælp - jobparat	831	62	59		3
Kontanthjælp - aktivitetsparat	1.692	95	82		13
Kontanthjælp - integrationsprogram	398	2	3		-1
Uddannelseshjælp - åbenlyst uddannelsesparat	678	142	108		34
Uddannelseshjælp - uddannelsesparat	653	96	106		-10
Uddannelseshjælp - aktivitetsparat	779	95	76		19
Sygedagpenge	4.124	148	114		34
Fleksjobberettiget	2.041	38	26		12
Ressourceforløb	306	8	8		-
Jobafklaringsforløb	652	20	22		-2
Revalidering	52	6	4		2
Forrevalidering	15	-	-		-
Førtidspension	4.958	153	144		9
Integrationsydelse	29	2	-		2
Offentligt forsørgede i alt	20.953	1.195	1.051		144

2014	Antal ydelsesmodtagere i			
	alt	Tilflyttere	Fraflyttere	Nettoutilflytning
Forsikret ledig	7.336	437	435	2
Kontanthjælp - jobparat	1.130	87	115	-28
Kontanthjælp - aktivitetsparat	1.887	88	204	-116
Kontanthjælp - integrationsprogram	231	2	4	-2
Uddannelseshjælp - åbenlyst uddannelsesparat	554	114	56	58
Uddannelseshjælp - uddannelsesparat	1.004	137	172	-35
Uddannelseshjælp - aktivitetsparat	681	66	55	11
Sygedagpenge	4.089	114	145	-31
Fleksjobberettiget	1.948	27	26	1
Ressourceforløb	191	5	2	3
Jobafklaringsforløb	171	15	2	13
Revalidering	59	4	7	-3
Forrevalidering	27	-	2	-2
Førtidspension	5.045	97	141	-44
Integrationsydelse	-	-	-	-
Offentligt forsørgede i alt	21.454	1.073	1.103	-30
2013	Antal ydelsesmodtagere i			
	alt	Tilflyttere	Fraflyttere	Nettoutilflytning
Forsikret ledig	7.591	472	403	69
Kontanthjælp - jobparat	1.940	267	168	99
Kontanthjælp - aktivitetsparat	3.270	253	274	-21
Kontanthjælp - integrationsprogram	111	1	-	1
Uddannelseshjælp - åbenlyst uddannelsesparat	23	3	-	3
Uddannelseshjælp - uddannelsesparat	575	126	21	105
Uddannelseshjælp - aktivitetsparat	431	37	6	31
Sygedagpenge	4.161	120	136	-16
Fleksjobberettiget	1.924	34	34	-
Ressourceforløb	17	-	-	-
Jobafklaringsforløb	-	-	-	-
Revalidering	117	7	7	-
Forrevalidering	76	5	-	5
Førtidspension	5.309	157	136	21
Integrationsydelse	-	-	-	-
Offentligt forsørgede i alt	21.413	1.195	1.039	156

Kilde: CPR-registeret, FASIT og KMD Aktiv. Opgjort pr. 17.1.2018. Opgørelsen af til- og fraflyttede borgere medtager flytninger internt i Danmark og henholdsvis ind og ud af Randers Kommune. Flytninger internt i Randers Kommune samt borgere, der er ind- eller udrejst fra Danmark er ikke inkluderet i opgørelsen. Bemærk, at nogle af målgrupperne først er kommet til i løbet af perioden, mens andre er påvirket af ændret lovgivning i løbet af perioden. Man skal derfor være varsom med at sammenligne målgrupperne over tid. Derudover skal det bemærkes, at en borger kan optræde i flere målgrupper i løbet af et år. Der er taget højde for dette i summen af offentligt forsørgede i alt, hvor borgerne kun tæller med én gang. Opgørelsen af offentligt forsørgede borgere medtager alle borgere, der mindst én dag i de respektive år har haft en sag på beskæftigelsesområdet i Randers Kommune, og været omfattet af de inkluderede målgrupper. Det betyder, at borgere, der kun meget kortvarigt modtager sygedagpenge, og derfor ikke skal i kontakt med jobcenteret, ikke indgår i opgørelsen. Borgere på de tre midlertidige ydelser; særlig uddannelsesydelse, arbejdsmarkedsydelse og kontantydelse, der blev skabt i forbindelse med forkortelsen af dagpengeperioden og ikke længere eksisterer, er inkluderet som forsikrede ledige (særlig uddannelsesydelse og arbejdsmarkedsydelse) jobparate kontanthjælpsmodtagere (kontantydelse).

Bilag C. Oversigt sparekatalog på indsatsmidler

Forvaltningen har udarbejdet et forslag til, hvordan besparelsen på 15 mio. kr. kan realiseres i Randers Kommune. Forvaltningen har i vedlagte forslag til katalog over besparelser peget på de områder, hvor det er muligt at nedjustere anvendelsen af tilbud om Vejledning og Opkvalificering med henblik på at skabe den fra statens side forudsatte adfærdsændring. Samlet set peges der på besparelser på godt 15 mio. kr.

Det skal bemærkes, at ikke alle forslag vil kunne have helårsvirkning samt, at en del af forslagene har konsekvenser for ansatte i Randers Kommune, hvorfor der skal ske en høring i de respektive MED udvalg, hvilket sker ved høringen af basisbudgettet. Eventuelle overtallige medarbejdere som følge af besparelserne forsøges omplaceret internt i Randers Kommune.

Oversigt besparelsesforslag				Besparelse i år (i 1.000 kr.)				Perso- nale*
Nr	Afdeling	Målgr.	Forslag	2019	2020	2021	2022	
1	Jobhuset	Ledigheds-ydelse	Reduktion i brug af virksomhedsmentor og særligt tilrettelagte afklaringsforløb	-700	-700	-700	-700	0
2	Jobhuset	Forsikrede ledige	Øget brug af statslige puljer til jobrettet uddannelse	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	0
3	Jobhuset	Jobparate kontant-hjælp	Reduktion i mulighed for straks aktivering	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	0
	Jobhuset		Samlet besparelse	-2.700	-2.700	-2.700	-2.700	0
4	Sygedag- penge	Sygedagpenge	Udfasning af erhvervspsykolog	-150	-150	-150	-150	0
5	Sygedag- penge	Sygedagpenge	Hjemtage jobkonsulentindsats fra Aktiv Sygemeldt på Randers Sundhedscenter	-725	-725	-725	-725	-1,5
	Sygedag- penge		Samlet besparelse	-875	-875	-875	-875	-1,5
6	Uddannelses- huset	Ressourceforløb	Hjemtage jobkonsulentindsats fra Randers Bo og Erhverv	-2.312	-2.312	-2.312	-2.312	-5,0
7	Uddannelses- huset	Åbenlyst Uddannelsesparate	Reduktion i antal pladser hos eksternt leverandør – Projekt parat til uddannelse	-1.458	-1.458	-1.458	-1.458	0
	Uddannelse- shuset		Samlet besparelse	-3.770	-3.770	-3.770	-3.770	-5
8	Udviklings- huset	Aktivitetsparate kontanthjælp og Jobafklaring	Hjemtage tilbud ved CBR - fremadrettet kun virksomhedspraktik	-1.400	-1.400	-1.400	-1.400	-3
9	Udviklings- huset	Jobafklaring	Hjemtage jobkonsulentindsats fra Aktiv Sygemeldt på Randers Sundhedscenter	-400	-400	-400	-400	-1
10	Udviklings- huset	Aktivitetsparate kontanthjælp	Ophør af projekter under Sundjob	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500	0
11	Udviklings- huset	Aktivitetsparate kontanthjælp	Reduktion i tilbuddet "Parat til job"	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	0
	Udviklings- huset		Samlet besparelse	-5.300	-5.300	-5.300	-5.300	-4
12	Integration	Integrations- program u. 30 år	Nedlæggelse af Ungeværket og Uddannelsesværkstedet	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500	-4,5
	Integration		Samlet besparelse	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500	-4,5
	Samlet			-15.145	-15.145	-15.145	-15.145	-15,0

*Foreløbig anslået personaletilpasning i Randers Kommune